

EPPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Szerkesztői iroda: főutca, 203. szám.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Kiadó-hivatal:

Eperjesi Bank-Egylet könyvnyomdájában Eperjesen.
Ide intézendő minden előfizetés, hirdetés és a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden szombaton.

Előfizetési ár:

vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:

Egy évre	4	frt.
Félévre	2	"
Negyedévre	1	"

HIRDETÉSI DÍJ:
háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

— Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitlér minden sor 10 kr.

Kéziratok és levelek vissza nem adatnak. — Bérmentlen levelek csak ismerős kezektől fogadtatnak el.

Beszámoló beszéde,

Bujanovics Sándor országgyűlési képviselő urnak
1878. júliushó 31-én.
(Folyt. és vége.)

A monarchia ezen, eredményeiben vésztérhes külügyi politikája ellen küzdeni kötelességemnek tartottam a múltban, és bárhova helyezzen a jövőben a sors keze, kötelességemnek tartandom küzdeni a jövőben is, — és midőn azt teszem, nem egyes nemzetek iránti rokon vagy ellenszenv által vezéreltetem, én nem viseltetem ellenszenvvel az orosz nemzet iránt, nem vezérel rokonszenv a törökök állami és közigazgatási rendszerére, — vezérel egyedül és kizárólag a monarchia érdeke, a magyar nemzet önfentartási ösztöne, mely ma a nemzetiségi eszme századában kötelességévé teszi minden magyar hazafinak, szeme előtt tartani az Európában rokontalan magyar fajt elhelyezéssel fenyegető nagy szláv eszme fenyegető veszélyeit, s minden erővel küzdeni e veszélyek ellen.

És míg ez eszme csak kívülről él, míg ez eszmét csak egy vagy más külhatalom írja zászlajára, addig van remény, hogy a monarchia hű fiainak védő karjai megvédik azt, a felforgató törekvések ellen, bármely oldalról támadjanak is azok, — de ha mi magunk a monarchiában magában szaporítjuk, terjesztjük és erősítjük a centrifugális elemeket, ha mi magunk dédelgetjük a felforgató törekvéseket, ha mi magunk erősítjük a magyar elem iránt természetszerűleg ellenséges érzülettel viseltető nemzetiségi aspirációkat, akkor tartok attól, mi magunk készítjük elő harcunk külső megsemmisülésünket.

Azért a monarchia közös érdekein kívül, különösen magyar nemzeti szempontból károsnak és vésztérhesnek tartottam mindig a három császár szövetségének a törökbirodalom felosztására irányuló beleegyezésünkkel követett politikáját, az osztozkodás, a zsákmány politikáját melynek Bosznia és Hercegovina a díja.

A keleti kérdéssel szemben két ut állott előttünk: vagy szövetségbe Európának a három császár szövetségén kívül álló hatalmasságaival, jelesül a nyugati hatalmakkal, egész erőnkkel oda hatni, hogy a török birodalom területi integritásának sértetlen fenntartása mellett, a török birodalom polgári, közigazgatási és birtok viszonyai, a török alkotmány életbeléptetése, és fejlesztése által a mai európai államrend követelményeinek megfelelőleg rendeztessenek, a mire a török nemzetben és államférfiában meg volt a komoly törekvés, — vagy ha meggyőződünk a török birodalom fenntartásának lehetetlenségéről, önmagunknak lépni fel kezdeményezőleg, önmagunknak is inténi a keleti viszonyok új alakulását s biztosítani legfőbb érdekeinket ha kell az összes dunai tartományok elfoglalása által; — de mi e két ut közül egyiket sem követtük, a török birodalmat feláldoztuk, a hasznát szövetségünk társainknak engedtuk, s érdekeink megsértésének compensatiójául, érdekeink újabb megsértésével Boszniát elfoglaljuk és evvel a belső viszályok, és pénzügyi zavarok állandó forrását megszereztük, és egy jövő háboru alapját megvetettük.

Hogy a keleti események mai stádiumában, a san-stefanoi béke, és a berlini congressus határozata után, a keleti kérdés új stádiumba lépett, hogy az események egy új helyzetet teremtettek, melyet nem létezőnek tekinteni nem lehet, azt én készséggel előismerem. A török-orosz háború kitörése előtti helyzetet visszaállítani, s ebből indulni ki a keleti kérdés megoldásánál immár a lehetőségek közé tartozik, s lett légyen a múltban bármilyen az osztrák-magyar monarchia külügyi politikája, ma ennek eredményei bevégzett tényekben jelentkeznek, melyekkel bármennyire óhajtottuk is, hogy azok be ne következzenek, ma számolunkunk kell. És ha ennek folytán az osztrák-magyar monarchia külügyi politikájának nem is lehet most már feladata, a háború előtti helyzetet visszaállítani, ha érdekeink oly mértékben, mint azok a háború előtt megvédhetők lettek volna, többé nem érvényesíthetők is, azért az osztrák-magyar monarchia keleti politikájának a mai helyzetben azon feladat felé kell irányulva lenni, szakítani az addig követett politikával, megvédeni legalább még megvédhető érdekeinket. És e célból keleti politi-

kánk feladatának kell tekintenünk: a török birodalomnak habár megszorított határok között is életképesse tételét, és fentartását, — az orosz befolyásnak a Balkán félszigeten és különösen az új bolgár fejedelemségben a mennyire csak lehet korlátozását, és kiszorítását, — a dunai hajózás teljes szabadságának hű megőrzését, — és a bosnyák és hercegovinai megszállás mielőbbi megszüntetését, s e tartományoknak a porta részére való átadását.

E politikát tartom ma a keleten követendőnek, és azért szükségesnek látom, e célból, és a három császár szövetség által megzavart európai hatalmi súlyegyen helyreállítása szempontjából is, a szövetségést mind azon európai hatalmakkal, a melyek maguknak a keleten hasonló célokat kitűznek, különösen Európa nyugati hatalmaival, mert csak az ezekkel való szövetségben látom az ellensúlyt, a német hatalom által törekvéseiben mindenkor támogatott orosz tulkapások veszélyei ellen.

A kormány közgazdasági politikájának bírálata áttérve, mindenek előtt meg kell emlékezni az Ausztriával kötött gazdasági kiegyezésről, mert az képezi a legközelebbi 10 évben összes gazdasági életünk alapjait.

Mint azt a tisztelt választók tudják, mert nézeteimet e tárgyban a képviselőházban ismételve előadtam, én a kormánynak a kiegyezési törvényekben lefektetett közgazdasági politikáját Magyarországon közgazdasági fejlődésére, anyagi ereje megszilárdulására károsnak tartottam, s ezért azt el nem fogadtam.

Nézeteim e tekintetben ösmeretek, mert e kérdésekre nézve tekintve azok nagyfontosságát szükségesnek láttam már három év előtt, és az akkor hangoztatott nagy reményekkel szemben is, előadni nyíltan határozott meggyőződésemet.

Én tisztelt választók! gazdasági berendezésünk alapjait a vámterület közösségét elfogadom, s óhajtom a közös vámterület fentartását mindaddig, míg e közösségben legfontosabb gazdasági érdekeink méltányos figyelemben részesülnek, mindaddig míg e vámközösségben Magyarország anyagi felvirágzása lehetetlenné nem tétetik, de bármennyire vagyok is barátja a kereskedelmi forgalom könnyítése szempontjából a közös vámterületnek, nem riadok vissza az önálló gazdasági rendezkedéstől, a külön vámterület eszméjétől sem, míhelt azt látom, hogy a vámközösség tartama alatt követendő kereskedelmi, és vámpolitika hazám legfontosabb gazdasági érdekeinek meg nem felel.

A kiegyezési kérdéssel szemben, a tárgyalások folyama alatt mindenkor az volt az irányelv, mely vezérelt: Ausztriával kereskedelmi és vámszövetség kötni a vámterület közössége alapján, fentartva és tovább fejlesztve az 1868. évi kiegyezés által elfogadott nemzetközi szerződések által biztosított, Magyarország érdekeinek a vámközösség mellett egyedül megfelelő, szabad kereskedelmi irányu vámtarifát, de ezen kereskedelmi vámszövetség mellett egyúttal gyökeresen reformálni a fogyasztási adórendszert oly irányban, hogy a magyar államkincstár jogosan megillető fogyasztási adó, abba teljes mértékben be is folyjon, és hogy termelési viszonyainknak megfelelőbb szesz- és cukoradó rendszer által, szesz- és cukoriparunkat az osztrák szesz- és cukoriparral versenyképessé tegyük, ezen iparágak felvirágoztatása által hazánk mezőgazdasági iparát, nyers termelését, s evvel közvetve adóképeségét fejlesszük. E szempontokból bíráltam meg a kormány kiegyezési javaslatait, és nem találva azokban különösen a vámtarifában és a fogyasztási adórendszerben megóva, Magyarország legfontosabb ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági érdekeit, azok ellen küzdeni kötelességemnek tartottam.

A most már törvénynyé vált kiegyezés által elfogadott kereskedelmi és vámpolitika Magyarországon anyagi érdekeire, gazdasági fejlődésére határozottan káros, e politika következtében gazdasági helyzetünk az eddiginél határozottan rosszabbá vált.

Szabad legyen ezen több ízben megtámadott de soha meg nem cáfolt állításom igazolásul a kiegyezési törvényeket néhány szóval elemezni.

A kereskedelmi és vámszövetségnek alapul szolgáló vámtariffa, az eddigi szerződéses vámté-

telekkel összehasonlítva védvamos irányu. Ezen vámtariffa a vámok nagymérvű emelésében, az arany és fincncvámokban a magyar fogyasztót új teherrel sújtja, s e mellett az iparvédvámokban még indokolatlan nagy előnyt nyújt ismét a magyar fogyasztók rovására a Lajthán tuli iparnak.

Ezen általános vámtarifában lefektetett kereskedelmi és vámpolitika, az eddigi kereskedelmi szerződések helyett a legközelebbi 10 évben a vámpoly autonóm kezelését célozza, mi ismét Magyarország legfontosabb közgazdasági érdekét veszélyezteti, ez érdek: a magyar nyers termények kivitelének nemzetközi szerződések által való biztosítása, a mi az alapul elfogadott vámpolitikában teljesen figyelmen kívül hagyatik, sőt a vámtariffa ipar védvamos irányánál fogva, komolyan fenyeget a veszély, hogy a magyar nyers termények legbiztosabb fogyasztói, a szintén iparüző szomszédos nyugoti államok, a retorsio, a visszatrlás jogával épen nyers terményeinket illetőleg élni fognak, és ennek következménye lesz: kereskedelmi összeköttetések bizonytalansága, megzavarása, nyers terményeink árának csökkenése.

És mindehhez járul még az is, hogy az 5 évi felmondási záradék a mely mellett lehetséges lett volna a politika káros hatását legalább rövidebb időre szorítani, kihagyatott, — s most már nincs módunkban a legközelebbi 10 évben ezen kereskedelmi és vámszövetséget megváltoztatni.

És ezen nagy közgazdasági hátrányokkal szemben nem találunk fel semmi előnyt, a magyar ipari, kereskedelmi és gazdasági érdekek szempontjából, hacsak a vámok emeléséből, a fogyasztás drágulásából eredő, a lakosságot újabb teherrel sújtó, bevételi fokozást előnynek nem tekintjük.

Hasonlóképpen káros Magyarország legfontosabb gazdasági érdekeire nézve, a kereskedelmi és vámszövetség következménye gyanánt elfogadott fogyasztási adó-rendszer, s evvel kapcsolatban a szesz és cukor adó törvény.

Az eddig fennállott fogyasztási adórendszer mellett a magyar államkincstár jelentékeny károsodást szenvedett az által, hogy a Magyarországon fogyasztott, de a Lajthán tül termelt fogyasztási magyarországi, de a termelő osztrák államkincstár javára folyt be, (nevezetesen a Lajthán tül termelt de itt fogyasztott cukor és sör után) a fogyasztási adó rendszer ezen hiánya az új kiegyezésben egyáltalában nem orvosoltatik, sőt fokozott mérvben fogja sújtani a magyar államkincstárt a mennyiben a szesz és cukor adó igen jelentékeny felemelése folytán a hazai cukor termelés még szűkebb korlátok közé fog szoríthatni. — De a magyar államkincstár eme egyenes károsodásánál, sokkal fontosabb, s következményeiben jelentékenyebb azon közgazdasági hátrány, mely a termelési viszonyok különbözésére való tekintet nélkül, a magyarországi és Lajthán tuli szesz és cukor termelésre nézve ugyanazon megadóztatási rendszert, sőt teljesen figyelmen kívül hagyva a nyers anyag különböző szesz és cukor tartalmát, a tüzelő anyag, munkaerő ár és bércülömbözetét, kedvezőbb kereskedelmi összeköttetéseket, és közlekedési eszközöket ugyanazon, az eddigihez képest igen jelentékenyen felemelt adótételt tartja fenn. Ezen intézkedés következtében a magyarországi cukor és szesz termelés, a Lajthántuli szesz és cukor termelési iparágakkal versenyezni teljesen képtelen lesz, s ez által mezőgazdasági iparunk végtelen kárára, pangásra, sőt végpusztulásra van kárhoztatva.

És ezt tartom én tisztelt választók! a kiegyezés legnagyobb közgazdasági hátrányának, — oly fontosnak, egész gazdasági életünkre oly életbe végőnek tartom én, a termelési viszonyoknak megváltozó szesz és cukor adóztatási rendszerét, hogy ezt tartottam mindig a kiegyezés legfontosabb pontjának, erre fektettem mindig a főszlyt mert mindenek felett valónak tekinttem azt, hogy Magyarország mezőgazdasági iparát, nyerstermelése, célszerű fogyasztási adó törvények által fejlesszessék, s ez által anyagi jóléte, adóképesége fokoztassék. És mert a megkötött kiegyezésben egy helytelen, Magyarország életérdekeinek meg nem felelő vámpolitika mellett, még egy az ország nyerstermelésére is oly károsan ható fogyasztási adó-rendszer foglaltatik, mely Magyarországot tel-

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Szerkesztői iroda: főutca, 203. szám.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Kiadó-hivatal:

Eperjesi Bank-Egylet könyvnyomdájában Eperjesen.
Ide intézendő minden előfizetés, hirdetés és a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden szombaton.

Előfizetési ár:

vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:

Egy évre	4	frt.
Félévre	2	"
Negyedévre	1	"

HIRDETÉSI DÍJ:

háromhasábos petit sor egyszeri hirdetés 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

— Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitlér minden sor 10 kr.

Kéziratok és levelek vissza nem adatnak. — Bérmentellen levelek csak ismerős kezektől fogadtatnak el.

Beszámoló beszéde,

Bujanovics Sándor országgyűlési képviselő urnak
1878. júliushó 31-én.

(Folyt. és vége.)

A monarchia ezen, eredményeiben vésztérhes külügyi politikája ellen küzdeni kötelességemnek tartottam a múltban, és bárhova helyezzen a jövőben a sors keze, kötelességemnek tartandom küzdeni a jövőben is, — és midőn azt teszem, nem egyes nemzetek iránti rokon vagy ellenszenv által vezéreltetem, én nem viseltetem ellenszenvvel az orosz nemzet iránt, nem vezérel rokonszenv a törökök állami és közigazgatási rendszere felé, — vezérel egyedül és kizárólag a monarchia érdeke, a magyar nemzet önfentartási ösztöne, mely ma a nemzetiségi eszme századában kötelességévé teszi minden magyar hazafinak, szeme előtt tartani az Európában rokontalan magyar fajt elhelyezéssel fenyegető nagy szláv eszme fenyegető veszélyeit, s minden erővel küzdeni e veszélyek ellen.

És míg ez eszme csak kívülről él, míg ez eszmét csak egy vagy más külhatalom írja zászlajára, addig van remény, hogy a monarchia hű fiainak védő karjai megvédik azt, a felforgató törekvések ellen, bármely oldalról támadjanak is azok, — de ha mi magunk a monarchiában magában szaporítjuk, terjesztjük és erősítjük a centrifugális elemeket, ha mi magunk dédelgetjük a felforgató törekvéseket, ha mi magunk erősítjük a magyar elem iránt természetesen ellenséges érzülettel viseltető nemzetiségi aspirációkat, akkor tartok attól, mi magunk készítjük elő harcunk külső megsemmisülésünket.

Azért a monarchia közös érdekein kívül, különösen magyar nemzeti szempontból károsnak és vésztérhesnek tartottam mindig a három császár szövetségének a törökbirodalom felosztására irányuló bejegyzésünkkel követett politikáját, az osztozkodás, a zsákmány politikáját melynek Bosznia és Hercegovina a díja.

A keleti kérdéssel szemben két ut állott előttünk: vagy szövetségbe Európának a három császár szövetségén kívül álló hatalmasságaival, jelesül a nyugati hatalmakkal, egész erőnkkel oda hatni, hogy a török birodalom területi integritásának sértetlen fenntartása mellett, a török birodalom polgári, közigazgatási és birtok viszonyai, a török alkotmány életbeléptetése, és fejlesztése által a mai európai államrend követelményeinek megfelelőleg rendeztessenek, a mire a török nemzetben és államférfiában meg volt a komoly törekvés, — vagy ha meggyőződünk a török birodalom fenntartásának lehetetlenségéről, önmagunknak lépni fel kezdeményezőleg, önmagunknak is inténi a keleti viszonyok új alakulását s biztosítani legfőbb érdekeinket ha kell az összes dunai tartományok elfoglalása által; — de mi e két ut közül egyiket sem követtük, a török birodalmat feláldoztuk, a hasznos szövetséges társainknak engedték, s érdekeink megsértésének compensatiójául, érdekeink újabb megsértésével Boszniát elfoglaljuk és ezzel a belső viszályok, és pénzügyi zavarok állandó forrását megszereztük, és egy jövő háború alapját megvetettük.

Hogy a keleti események mai stádiumában, a san-stefanoi béke, és a berlini congressus határozata után, a keleti kérdés új stádiumba lépett, hogy az események egy új helyzetet teremtettek, melyet nem létezőnek tekinteni nem lehet, azt én készséggel előismerem. A török-orosz háború kitörése előtti helyzetet visszaállítani, s ebből indulni ki a keleti kérdés megoldásánál immár a lehetetlenségek közé tartozik, s lett légyen a múltban bármilyen az osztrák-magyar monarchia külügyi politikája, ma ennek eredményei bevégzett tényekben jelentkeznek, melyekkel bármennyire óhajtottuk is, hogy azok be ne következzenek, ma számolnunk kell. És ha ennek folytán az osztrák-magyar monarchia külügyi politikájának nem is lehet most már feladata, a háború előtti helyzetet visszaállítani, ha érdekeink oly mértékben, mint azok a háború előtt megvédhetők lettek volna, többé nem érvényesíthetők is, azért az osztrák-magyar monarchia keleti politikájának a mai helyzetben azon feladat felé kell irányulva lenni, szakítani az addig követett politikával, megvédeni legalább még megvédhető érdekeinket. És e célból keleti politi-

kánk feladatának kell tekintenünk: a török birodalomnak habár megszorított határok között is életképessé tételét, és fentartását, — az orosz befolyásnak a Balkán félszigeten és különösen az új bolgár fejedelemségben a mennyire csak lehet korlátozását, és kiszorítását, — a dunai hajózás teljes szabadságának hű megőrzését, — és a bosnyák és hercegovinai megszállás mielőbbi megszüntetését, s e tartományoknak a porta részére való átadását.

E politikát tartom ma a keleten követendőnek, és azért szükségesnek látom, e célból, és a három császár szövetség által megzavart európai hatalmi súlyegyen helyreállítása szempontjából is, a szövetségést mind azon európai hatalmakkal, a melyek maguknak a keleten hasonló célokat tűznek, különösen Európa nyugati hatalmaival, mert csak az ezekkel való szövetségben látom az ellensúlyt, a német hatalom által törekvéseiben mindenkor támogatott orosz tulkapások veszélyei ellen.

A kormány közgazdasági politikájának bírálataira áttérve, mindenek előtt meg kell emlékezni az Ausztriával kötött gazdasági kiegyezésről, mert az képezi a legközelebbi 10 évben összes gazdasági életünk alapjait.

Mint azt a tisztelt választók tudják, mert nézeteimet e tárgyban a képviselőházban ismételve előadtam, én a kormánynak a kiegyezési törvényekben lefektetett közgazdasági politikáját Magyarország közgazdasági fejlődésére, anyagi ereje megszilárdulására károsnak tartottam, s ezért azt el nem fogadtam.

Nézeteim e tekintetben ösmeretesek, mert e kérdésekre nézve tekintve azok nagyfontosságát szükségesnek láttam már három év előtt, és az akkor hangoztatott nagy reményekkel szemben is, előadni nyíltan határozott meggyőződésemet.

En tisztelt választók! gazdasági berendezésünk alapjait a vámterület közösségét elfogadom, s óhajtom a közös vámterület fenntartását mindaddig, míg e közösségben legfontosabb gazdasági érdekeink méltányos figyelemben részesülnek, mindaddig míg e vámközösségben Magyarország anyagi felvirágzása lehetetlenné nem tétetik, de bármennyire vagyok is barátja a kereskedelmi forgalom könnyítésére szempontjából a közös vámterületeknek, nem riadok vissza az önálló gazdasági rendezkedéstől, a külön vámterület eszméjétől sem, mielőtt azt látom, hogy a vámközösség tartama alatt követendő kereskedelmi, és vámpolitika hazám legfontosabb gazdasági érdekeinek meg nem felel.

A kiegyezési kérdéssel szemben, a tárgyalások folyama alatt mindenkor az volt az irányelv, mely vezérelt: Ausztriával kereskedelmi és vámszövetséget kötni a vámterület közössége alapján, fentartva és tovább fejlesztve az 1868. évi kiegyezés által elfogadott nemzetközi szerződések által biztosított, Magyarország érdekeinek a vámközösség mellett egyedül megfelelő, szabad kereskedelmi irányu vámtarifát, de ezen kereskedelmi vámszövetség mellett egyúttal gyökeresen reformálni a fogyasztási adórendszert oly irányban, hogy a magyar államkincstár jogosan megillető fogyasztási adó, abba teljes mértékben be is folyjon, és hogy termelési viszonyainknak megfelelőbb szesz- és cukoradó rendszer által, szesz- és cukoriparunkat az osztrák szesz- és cukoriparral versenyképessé tegyük, ezen iparágak felvirágoztatása által hazánk mezőgazdasági iparát, nyers termelését, s ezzel közvetve adóképeségét fejlesszük. E szempontokból bíráltam meg a kormány kiegyezési javaslatait, és nem találva azokban különösen a vámtarifában és a fogyasztási adórendszerben megóvva, Magyarország legfontosabb ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági érdekeit, azok ellen küzdeni kötelességemnek tartottam.

A most már törvénynyé vált kiegyezés által elfogadott kereskedelmi és vámpolitika Magyarország anyagi érdekeire, gazdasági fejlődésére határozottan káros, e politika következtében gazdasági helyzetünk az eddiginél határozottan rosszabbá vált.

Szabad legyen ezen több ízben megtámadott de soha meg nem cáfolt állításom igazolásul a kiegyezési törvényeket néhány szóval elemezni.

A kereskedelmi és vámszövetségnek alapul szolgáló vámtariffa, az eddigi szerződéses vámté-

telekkel összehasonlítva védvamos irányu. Ezen vámtariffa a vámok nagymérvű emelésében, az arany és fincnczámokban a magyar fogyasztót új teherrel sújtja, s e mellett az iparvédvamosokban még indokolatlan nagy előnyt nyújt ismét a magyar fogyasztók rovására a Lajthán tül iparnak.

Ezen általános vámtarifában lefektetett kereskedelmi és vámpolitika, az eddigi kereskedelmi szerződések helyett a legközelebbi 10 évben a vámpoly autonóm kezelését célozza, mi ismét Magyarország legfontosabb közgazdasági érdekét veszélyezteti, ez érdek: a magyar nyers termények kivitelének nemzetközi szerződések által való biztosítása, a mi az alapul elfogadott vámpolitikában teljesen figyelmen kívül hagyatik, sőt a vámtariffa ipar védvamos irányánál fogva, komolyan fenyeget a veszély, hogy a magyar nyers termények legbiztosabb fogyasztói, a szintén iparüző szomszédos nyugati államok, a retorsio, a visszatörítés jogával éppen nyers terményeinket illetőleg élni fognak, és ennek következménye lesz: kereskedelmi összeköttetéseink bizonytalansága, megzavarása, nyers terményeink árának csökkenése.

És mindehhez járul még az is, hogy az 5 évi felmondási záradék a mely mellett lehetséges lett volna a politika káros hatását legalább rövidebb időre szorítani, kihagyatott, — s most már nincs módunkban a legközelebbi 10 évben ezen kereskedelmi és vámszövetséget megváltoztatni.

És ezen nagy közgazdasági hátrányokkal szemben nem találunk fel semmi előnyt, a magyar ipari, kereskedelmi és gazdasági érdekek szempontjából, hacsak a vámok emeléséből, a fogyasztás drágulásából eredő, a lakosságot újabb teherrel sújtó, bevételi fokozást előnynek nem tekintjük.

Hasonlóképpen káros Magyarország legfontosabb gazdasági érdekeire nézve, a kereskedelmi és vámszövetség következménye gyanánt elfogadott fogyasztási adó-rendszer, s ezzel kapcsolatban a szesz és cukor adó törvény.

Az eddig fennállott fogyasztási adórendszer mellett a magyar államkincstár jelentékeny károsodást szenvedett az által, hogy a Magyarországon fogyasztott, de a Lajthán tül termelt fogyasztási magyarországi, de a termelő osztrák államkincstár javára folyt be, (nevezetesen a Lajthán tül termelt de itt fogyasztott cukor és sör után) a fogyasztási adó rendszer ezen hiánya az új kiegyezésben egyáltalában nem orvosoltatik, sőt fokozott mérvben fogja sújtani a magyar államkincstárt a mennyiben a szesz és cukor adó igen jelentékeny felemelése folytán a hazai cukor termelés még szűkebb korlátok közé fog szorítani. — De a magyar államkincstár eme egyenes károsodásánál, sokkal fontosabb, s következményeiben jelentékenyebb azon közgazdasági hátrány, mely a termelési viszonyok különbözőségére való tekintet nélkül, a magyarországi és Lajthán tül szesz és cukor termelésre nézve ugyanazon megadóztatási rendszert, sőt teljesen figyelmen kívül hagyva a nyers anyag különböző szesz és cukor tartalmát, a tüzelő anyag, munkaerő ár és bérváltozást, kedvezőbb kereskedelmi összeköttetéseket, és közlekedési eszközöket ugyanazon, az eddigihez képest igen jelentékenyen felemelt adótételt tartja fenn. Ezen intézkedés következtében a magyarországi cukor és szesz termelés, a Lajthántuli szesz és cukor termelési iparágakkal versenyezni teljesen képtelen lesz, s ez által mezőgazdasági iparunk végtelen kárára, pangásra, sőt végpusztulásra van kárhoztatva.

És ezt tartom én tisztelt választók! a kiegyezés legnagyobb közgazdasági hátrányának, — oly fontosnak, egész gazdasági életünkre oly életbe vágónak tartom én, a termelési viszonyoknak megfelelő szesz és cukor adóztatás rendszerét, hogy ezt tartottam mindig a kiegyezés legfontosabb pontjának, erre fektettem mindig a főszólyt mert mindenek felett valónak tekintettem azt, hogy Magyarország mezőgazdasági ipara, nyerstermelése, célszerű fogyasztási adó törvények által fejlesszessék, s ez által anyagi jóléte, adóképesége fokoztassék. És mert a megkötött kiegyezésben egy helytelen, Magyarország életérdekeinek meg nem felelő vámpolitika mellett, még egy az ország nyerstermelésére is oly károsan ható fogyasztási adó-rendszer foglaltatik, mely Magyarországot tel-

jesen gyarmati szerepre kárthatja, anyagi fejlődését tehetetlenné teszi, azért tartottam kötelességemnek küzdeni teljes erőmből ezen kiegyezés ellen.

A fogyasztási adó visszatérítés kérdésében, a kiegyezésben elfogadott új elszámolási kulcs, elismerem az eddigi elszámolási rendszernél helyesebb, és ez az egész kiegyezésben az egyedüli pont a melynél Magyarország igazságos követelése figyelembe vétetett.

Hogy még a bankkérdést, mint a kiegyezés keretében tartozót, pár szóval megérintsem, habár én a ma holnap életbe lépő osztrák-magyar bank alapszabályait, szervezetét, és a Magyarországnak nyújtandó dotációt, nem is tartom érdekeinknek teljesen megfelelőnek. mégis meggyőződésem szerint a bankkérdés megoldása ellen emelhető s legkisebb kifogás, és pedig azért mert ezen megoldás, ha nem is felel meg teljesen érdekeinknek, mégis a legközelebbi 10 évben a hitelviszonyokban némi biztosságot fog előidézni, mert a kérdés kedvezőbb megoldásának 10 év múlva viszonyaink javultával, nem praedjudicál, és mert a mint én azt három év előtt a tisztelt választóknak nyitott ki is jelentettem, egy önálló, független magyar jegybank felállítása, a valuta rendezése nélkül egy oly kísérlet volna, mely összes hitelviszonyainkban nagy rázkódásokat idézhetne elő, — a valuta rendezése pedig, ezt készséggel elismerem a lefolyt országgyűlés folyama alatt nem volt létesíthető.

A jövőben egyik főtevékenységünknek kell lenni, államháztartásunkban az egyensúly helyreállításával, a valutát rendezni, s ez által az önálló magyar jegybanknak, a 10 évi időtartam utáni felállítását, szilárd alapokon, a készpénzfizetés alapján, előkészíteni.

A 80 millió bankadósságot mindig olyannak tekintettem, a mely Magyarországot sem jogi sem méltányossági tekintetből indulva ki, nem terhelheti, s azért teljes meggyőződéssel küzdöttem ezen adósság egy részének elvállalása ellen.

A gazdasági kiegyezést teljes egészében bírálva meg, én azt a kereskedelmi és vámpolitika autonóm, védvamos, és fiscalis irányánál és a fogyasztási adó-rendszer, s különösen a szesz és cukor helytelen megadóztatásánál fogva Magyarország legfontosabb közgazdasági érdekeire, melyek a kereskedelmi és vámpolitika terén, a szabad kereskedelmi irányu szerződéses politika követését követelik, határozottan károsnak tartom, a fogyasztási adó-rendszerben pedig a magyar cukor- és szesz-termelési iparágak teljes elnyomását látom.

Ezen nagy közgazdasági hátrányokért pedig, az államkincstár bevételeinek a felemelt vámtételekből és financiaimokból várható szaporodását, compensációnak nem tekinthetem, mert ezen bevételi többlet csak az adózók újabb megterhelésének következménye, s mint ilyen még csak fokozza a helytelen közgazdasági politika hátrányait.

Azokban tisztelt választók! a kiegyezés immár törvényre vált, a törvényt pedig, ha azt károsnak tartjuk is, tisztelnünk kell, törekvésünknek e téren a legközelebbi jövőben csak oda lehet és oda kell irányulnia, hogy a mennyiben e politika káros következményei enyhíthetők, azok enyhíthessenek is, azt pedig részben elérhetjük, ha kormányunkat folytonosan ösztönözzük és sürgetjük az idegen államokkal való kereskedelmi szerződések kötésére, s ha megragadunk minden alkalmat a szesz- és cukor-adó törvények módosítására.

A kiegyezésben nyilvánuló közgazdasági politikával kapcsolatban meg kell néhány szóval emlékeznem, a kormány által követett pénzügyi politikáról is.

Hogy pénzügyeink rendezése, államháztartásunkban az egyensúly helyreállítása egy főfontosságú feladat, azt teljes készsággel elismerem, és elismerem azt is, hogy ezen nagy cél nem érhető el munka, takarékoság s az ország adóerejének nagyobb mérvben való igénybe vétele nélkül.

A kormány tevékenységének főrésze e cél elérésére irányult.

Megengedem, hogy a takarékoságban, az eddigi rendszer keretén belül sokat tett, de nem eleget, mert e cél elérésére nem az eddigi rendszer keretén belül való takarékoság, de épen az eddigi rendszernek a viszonyokhoz való alkalmazása vezet.

Szintúgy igen sok történt az állam bevételeinek fokozása érdekében: az új adó-kezelési és behajtási törvény, a fenyűzési adók, a vadászati és fegyveradó, a jövedelmi pótdadó, a catastro kiigazítás, és legközelebb a felemelt szesz- és cukor-adó mind hivatva vannak az állam bevételi fokozásához járulni.

De ezen, az adóképeségnek megfeszítésével járó fiscalis politika mellett, ha pillanatnyira javul is az állam pénzügyi mérlege, folyton szegényedik az ország, mert az adóerőt nem támogatja egyúttal az adóképeség fejlődését, az ország anyagi ereje gyarapítását célzó közgazdasági politika, — e nélkül pedig elérhetők ugyan szigorú adóvégrehajtások által, az adózó polgárok újabb megterhelésével, pillanatnyira kedvezőbb pénzügyi eredmények, de a pénzügyi pillanatnyi eredmények nem biztosíthatják a sikert, mert az csak az ország anyagi ereje, ipari kereskedelmi s gazdasági érdekei ápolásával és fejlesztésével érhető el, a kormány pedig csak a pillanatnyi fiscalis érdekét tartván szem előtt. Magyarország közgazdasági

érdekeit teljesen elhanyagolta, mely politikával pénzügyeink egyáltalában nem rendezhetők, az egyensúly államháztartásunkban helyre nem állítható.

Hátra van még tisztelt választók! hogy a kormány közgazgatási rendszeréről szóljak.

Nézeteim e tekintetben a tisztelt választók előtt ösmeretek. Én közgazgatási rendszerünk gyökeres reformját szükségesnek tartom, az állami közgazgatást közvetítő tisztviselők kinevezésének alapján. Meggyőződésem szerint a közgazgatási tisztviselők kinevezése az állami élet mai igényei mellett a jó közgazgatásnak előfeltétele.

Fentartandónak és fejlesztendőnek vélem a közgazgatási tisztviselők kinevezése mellett a törvényhatóságok autonómiáját. A helyesen felfogott autonómia nem is ellenkezik a tisztviselők kinevezésének elvével, a törvényhatóságok helyesen felfogott feladata: ellenőrizni az adminisztrációt, intézkedni saját helyhatósági érdekű ügyekben, fejleszteni a közszellemet, és mindezen feladatainak jobban és helyesebben lesznek képesek megfelelni a törvényhatóságok az állam által kinevezett felelős tisztviselőkkel szemben.

A tisztviselők kinevezése egyszerűen megszüntetné a megyei házipéntár elkülönítésének bonyolult kérdését, a melynek felállítása által az ország különböző vidékein lakó polgárok teljesen igazságtalanul különböző mértékben megadóztatnának, s végül a tisztviselők kinevezésével feleslegessé válna a főispáni intézmény, ennek eltörlésével nem jelentéktelen megtakarítás is eszközölhető. Igaz, hogy a megtakarítást felcseréljük a tisztviselők kinevezéséből szükségképp folyó nyugdíjak, de én az adminisztratio érdekeit oly fontosnak, állami összes fejlődésünkre oly életbe vágónak tekintem, hogy e nagy célok elérése szempontjából nem riadok vissza, az ebből eredő netaláni költségtobblettől, mert megvagyok győződve, hogy ezen költségtobblet az adminisztratio gyorsabbá és jobbá tétele által bőven kárpóltatnák.

Ezen nézetekből indulva ki nem helyeseltém a kormány közgazgatási intézkedéseit, küzdöttem a kormány közgazgatási rendszere, jelesen: a szerintem hiányos területi rendezés, az életképtelen intézménynek vámpolitikai közgazgatási bizottságok, a kisebb törvényhatóságok megszüntetése, az árva- és gyámügyek rendezéséről szóló törvények, valamint a kormányban többi közgazgatási javaslatok, és egész közgazgatási irányára ellen.

Ez lévén meggyőződésem a követendő közgazgatási politikára nézve, kötelességemnek tartandom a jövőben is, akár mint képviselő, akár mint egyes honpolgár küzdeni ezen elvek mellett, küzdeni a kormányzat immár szélesebb körben elítelt, a közgazgatási bizottságok céltalan és nem életképes intézményében nyilvánuló közgazgatási politikája ellen.

Ezekben tisztelt választók! előadtam önöknek a kormány külügyi, közgazdasági, pénzügyi és közgazgatási politikájával szemben követett magamtartását, és annak indokait, — előadtam a kérdésekre vonatkozó meggyőződésemet nyitott, és tartalékgondolat nélkül, a teljesített kötelesség tudatával nézve önök ítélete elé.

A nézeteket, melyeket három év előtt önöknek előadtam, igyekeztem gyenge erővel bár, de teljes buzgalommal képviselni. Mint a b. Sennyey Pál vezérlete alatt álló jobboldali ellenzéknek, később b. Sennyey Pálnak a közügyektől való, általában eléggé nem sajnálható visszalépése folytán, az egyesület ellenzéknek szerény tagja e kérdések majd mindegyikére előadtam a képviselőházban nézeteimet s így utalva multamra utalva felszólalásaimra talán önhietség és elbizakodottság nélkül hihetem, hogy eljárásom indokai, politikai meggyőződésem nyitott könyv gyanánt tárva vannak önök előtt.

Mellöztem e felszólalásomban bővebben megvilágítani a képviselőházban végbement új pártalakulás indokait, mellöztem azért, mert pár hónap előtt saját álláspontomat e pártalakulással szemben önök előtt kötelességszerűleg nyomatványban feltártam, erre vonatkozólag most csak megjegyzem, hogy én az egy közjogi alapon álló mérsékelt ellenzéki elemeknek egy párttá tömörülését, a parlamentarismus megszilárdulása, egészségesebb pártviszonyok létesítése szempontjából örömmel üdvözöltem, s mert e párt kebelében semmiben sem változott meggyőződésemet érvényesíthetem, e pártnak tagja vagyok, e párttól, illetéssék az bármennyire gúnynyal vagy lenézéssel, parlamenti viszonyaink megszilárdulását, országos bajaink enyhítését várom.

Előadásom végéhez értem tisztelt választók! a megbízás a melynek erejénél fogva önöket képviselni szerencsés voltam önök kezébe visszaszáll. Helyesen éltém-e bizalmukkal, megfeleltém-e vára-kozásuknak? e felett önök pár nap múlva hivatva lesznek ítéletet mondani. De legyen az ítélet, a mely elé teljes megnyugvással nézek, helyeslő bár vagy rosszáló, változatlan fog maradni minden körülmény között, hálám érzete ezen választó kerület tisztelt közönsége iránt, mely nekem lehetővé tette, hogy csekély tehetségemet, gyenge erőmet a törvényhozás terén a közügy szolgálatának szenteljem, hogy részt vegyek hazám politikai küzdel-

meiben, mely küzdelemben nem dicsekedhetem eredményekkel, nem arattam babérokat, de megőriztem minden körülmény között, és mindenkiel szemben meggyőződésem teljes függetlenségét.

És most, midőn önöknek ujjal köszönetet mondok, azon, mindnyájuk keblében élő óhajttással zárom előadásomat: éljen és viruljon a haza!

Különfélék.

Kedélyes ebédet rendezett Bujanovics Sándor képviselő ur a választás napján, melynél a választási elnök, a szavazatszedő küldöttség tagjai, a bizalmi férfiak s a képviselő ur barátjai s választói voltak jelen.

A képviselő ur ismert szeretetreméltó modorával teljesíté a háziur teendőit s így nem csoda, ha ebéd alatt feszelen jókedv és derült hangulat uralkodott, melyet a jelen volt cigányzene tüzről pattant játékával hathatósan fokozott.

Nagyon természetes, hogy szelleműs és talpraesett pohárköszöntésekben sem volt hiány, melyeknek sorát dr. Schmidt Gyula nyitotta meg a háziurra mondott harmas jelenével, felköszöntve őt mint barátot, mint képviselőt és hazafit.

Erre a felköszöntött emelt poharat választóira, kik már annyiszor ajándékozták meg bizalmukkal.

Pletényi Endre apát ur negyedik eljennel járult dr. Schmidt harmas eljenciéhez, melyet a háziur elvi állandóságára mondott.

Dr. Schmidt Gyula ismételtén szót emelve a választás egyik főtevékenjére, a tapintatos és erélyes választási elnökre, Dessewffy Lajosra mondott toasztot.

Ezután dr. Glück következő humoristikus pohárköszöntést mondott:

„Uraim! A képviselő választási mozgalmánál a választókon és a képviselőjelöltökön kívül még egy tényező működik közre, melyet figyelmen kívül hagynunk nem szabad. Értsem a kortest. — A kortes, uraim, hazánk sajátosságai, specialitásai közé tartozik, úgy mint pl. a nemes opál vagy a paprika. A kortes olyan sokoldalú, hogy róla el lehet mondani, miszerint a tudományos egyetem valamennyi facultásait végezte. Ő jártas a theologiai téren. Mint a legügyesebb pap ecseteli ő a mennyország örömeit és a pokol keserveit; a mennyországba jut természetesen, a ki a kortes jelöltje mellett, a pokolba pedig, a ki a jelöltje ellen szavaz. — Ő jártas továbbá a jog terén. Gyakorlott ügyvédként védi jelöltjének álláspontját, kifürkészi a legkedvezőbb érveket és érvényre juttatja azokat. De ő egyszersmind bíró is, még pedig olyan, hogy az ő ítélete ellen apellációnak helye nincsen. Az ügyvédek példáját követve, jelöltjének olyan költségjegyzéket küld be, hogy ez utóbbinak a szeme is káprázik. — Az orvosok módjára recipéket ír; csak hogy ezek nem a gyógyszerárba, hanem a korcsmába vándorolnak, és az orvosság nem kaulányi, hanem liternyi vagy még nagyobb adagokban szedetik. A chirurgusoktól az érvágást tanulta, de azt nem a kezeken, hanem inkább a fejekken vagy a hátakon foganatosítja. — A bölcsészet terén ritkítja pártját. Psychológiája csalhatatlan. Ő azonnal kiösméri választó e valaki vagy sem, jelöltje pártjához tartozik-e vagy sem, hozzáférhető-e vagy sem. Az ő logikája ellenállhatlan, argumentumai nem csak emberhez szólók, de igen gyakran csattanóságok is. Ő egyszersmind költő, még pedig nem csak azért, mert verseket tud költeni jelöltjének dicsőítésére és az ellenjelöltnek ócsárlására, hanem azért is, mivel ügyesen tudja költeni jelöltjének pénzét.

Ebből, uraim, látni méltóztatnak, hogy a kortes nagy jelentőséggel bír parlamentáris életünkben. Az ő hire elterjedt hazánk határain túl is, tapasztaltuk ezt a többi közt Spanyolországban, mely ország ezen intézmény dicsőítésére az országgyűlését „kortes“-nek nevezte el.

Tekintve ezeket, habár a mai napon megválasztott érdemes képviselőnk a kortesek és fogásaira nem szorult, hogy megválasztassék, — sem ő, sem pedig az igen tisztelt jelenlévő választók nem fogják ellenezni, ha poharamat a kortesek egészségéért ürítem. A kortesek éljenek!”

Kyss Géza az alispánra, az alispán a megye s 3 szabad királyi város tisztviselőire mondott toasztot, Mattyasovszky Tamás szelleműs modorban a háziurat köszöntötte fel, Koszka Vilmos Sáros megyét éltette, mely őt kebelébe fogadta, Borzay plébános ur az alispánra, s ez utóbbi ismét Sáros megye értelmiségére emelt poharat.

Mindezen s még számos más toaszt lelkesült viszhangot keltettek s a társaság derült és életvidor hangulatban oszlott szét.

Hatschek Miksa, budapesti látszerész és diszműáros (idb. fia Hatschek Izidor) multkor jelzett, és lapunk mai számában megjelent hirdetéséből látjuk, hogy csak e hó 15. (csütörtök) estig tartja nyitva üzletét (*főutca, Spargnapane cukrász úr mellett*, d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6-ig; vasár- és ünnepnapokon d. e. 9—12-ig, és d. u. 2—3-ig.) Hogy ő az egyedüli magyarhoni látszerész, kihez a t. elsőrendű szemorvos uraknak (és a t. c. közönségnek) legnagyobb bizalma van, azt hirdetésében előforduló ajánló bizonyítványai eléggé mutatják. Kaphatók nála, látszerészeti tárgyakon

Folytatás a mellékleten.

kívül, csinos fényképek (dús gyűjtemény): Ravissante per mindenütt igen külön felhívni, tehessen, mert Hatschek úr a t. c. közönség mint a Hatschek szemorvosai rólatokkal.

Az eperkertje egy házfog megnyitva időjárás kedve kerti helyisége tával áthurocol tulajdon újonnan kételesen beajánlhatjuk.

A szülőlk Zártköri műkedvelő támmé ürhölgy

A színpad felállítva, míg alatt volt ber Az előad „A vigjáték” volna! — című s az egészség egyes játéka jelent szépsé

Kellő el szereplő urak zajos tapsokat A választások s eredményök Az epe Sándor egyhá szabadelvű, a róiban gróf szintén egyhá A bárli szabadelvi gy zéki s a g egyesült ell fölött.

Nyilván károsultak fe Gróf Dessew Sőobánya kö Puszta Janc Az eperjesi t A alsó sebes

segélyadomá f. é. július 2 a kegyes ad nel nyilvánít Kelt E

Köszöni országos gy f. hó 19-én beiföldi külb ban részest izléssel rend s Igó lelke vonatkozik, nek szívélye nek, hogy üdvözet e böl szerezés fogja.

Fogad szives vend Tóbiás ur. buzgalmató kiható előz oltó-egylet mélyen érze hogy köré gyakran, Az eperjesi nevében B

Jó el mely Krisz Az igazga megnyitási színháza 18 megnyitatt tartását, m tisztelt elő Legyen ró dent elfog gatása ala

Iroda gymnasium dalomtörté legközeleb A be tegnap k patok bev

kívül, csinos különleges díszmúruk mindennemű fényképek (dús választékban), illatszerek stb. *Hölgyek számára:* az ismert arcbőrfinomító-szer: „La Ravissante perfectionnée“, mely mint halljuk, mindenütt igen nagy keletnek örvend. Erdemesnek tartottuk erre a t. c. közönség figyelmét, külön felhívni, hogy szükséges vásárlásait megtehesse, mert körülbelül a jövő évig nem jó Hatschek úr Eperjesre, s így nem lesz alkalma a t. c. közönségnek üvegeit oly cégnél vásárolnia, mint a Hatschek úr, ki Magyarország elsőrangú szemorvosai részéről bir a legmegbízhatóbb ajánlatokkal.

Az eperjesi kisednevelő-egyesület gyermek-kertje egy havi szünet után f. h. 19-én hétfőn, fog megnyitni, és pedig egyelőre még, míg az időjárás kedvező a régi szállásában a Novák-féle kerti helyiségekben, — a rosabb őszi idő beálltával áthurokolódik ezen intézet a magyar-utcai tulajdon újonnan épült házába, mely akkoráig tökéletesen be is lesz rendezve.

A szülőknek ezen intézetet legmelegebben ajánlhatjuk.

Zártkörű szinelőadást rendezett egy fiatal műkedvelő társaság mult szombaton Papp Kálmánné úrhölgy házában.

A színpad a verandán volt igen célszerűen felállítva, míg a nézőtér a kertben, szabad ég alatt volt berendezve.

Az előadott két darab, Kisfaludy Károlynak „A vigjáték“, és „Mikor pattant, nem hittem volna!“ című két vigjátéka, igen jól volt betanulva s az egészséges humor, meg a szereplők élénk, ügyes játéka folytonos derűtséggel tartá a megjelent szépszámú és válogatott közönséget.

Kellő elismerésben sem volt hiány, mert a szereplő urak, de kivált a szép, fiatal hölgyek zajos tapsokat, virágcsokrokat s koszorúkat arattak.

A választási mozgalmakhoz. A képviselő-választások megyénkben f. hó 6-án ejtettek meg s eredményök a következők:

Az eperjesi választó-kerületben Bujanovics Sándor egyhangulag, a szebeniben Hodossy Imre szabadelvű, a héthársiban Lesskó István s a Zboróiban gróf Dessewffy Aurel egyesült ellenzékiek szintén egyhangulag lőnek megválasztva.

A bártfai választókerületben Hollán Viktor szabadelvi győzött ifj. Hedry Ernő egyesült ellenzéki s a giráltyi kerületben Dessewffy Kálmán egyesült ellenzéki Sztankay László szabadelvű fölött.

Nyilvános köszönet. A német-sóovári tüzkárosultak felségélyezésére újlag befolyt:

Gróf Dessewffy Anna úrnőtől	150	frt	—	kr.
Sóobánya közséje lakosaitól	53	„	—	„
Pusztay János nyug. lelkésztől	5	„	—	„
Az eperjesi bank-egylettől	50	„	—	„
A alsó sebesi körjegyzőségből	13	„	75	„
Összesen tehát	271	frt	75	kr.

segélyadomány, mely összeget a károsultak részére f. é. július 28-án kiszolgáltattán, — azok nevében a kegyes adakozóknak hazafiai köszönetemet ezenel nyilvánítom.

Kelt Eperjesen 1878. augusztus 6-én.

Füzy Sándor,
szbíró.

Köszönetnyilvánítás. A magyar tüzoltók IV. országos gyűlése s ünnepélye alkalmából, Iglón, f. hó 19-én nagy számban megérkezett külföldi küldöttségek és vendégek oly fogadtatásban részesültek a teljes 5 napig tartott s finom izléssel rendezett ünnepély egész tartama alatt — s Igló lelkes, — minden iránt, mi közérdekre vonatkozik, eleven érdeklődéssel megáldott közönségnek szívélyessége oly mérvben jutott mindegyikünknek, hogy a kinek a vendégszeretet és baráti üdvözlés ritka nyilvánulását élvezni ez alkalomból szerencséje volt, azt felejtani egyhamar nem fogja.

Fogadja Igló város nagyérdemű közönsége szíves vendéglátásáért, különösen pedig Putsch Tóbiás úr, az iglói tüzoltó-egyletnek fíradhatlan buzgalomáról ismert főparancsnoka, minden részre kiható előzékenységeért az eperjesi önkéntes tüzoltó-egylet küldöttségének ezennel is nyilatkozó mélyen érzett köszönetét, — s legyen meggyőződve, hogy körében elmutatott ez élvezetes napokra gyakran, igen gyakran fogunk visszaemlékezni. Az eperjesi önkéntes tüzoltó-egylet küldöttsége nevében Bornemisza, főparancsnok.

Jó élc. Pompejiben ismét megnyílik a színház, mely Krisztus születése után 97-ben záratott be. Az igazgató bizonyos Luigini nevű, a színház megnyitási hirdetését így kezdi meg: „Ezen város színháza 1800 év után az „Ezred leányával“ ismét megnyitvatván, kérem azon jóakarát további fenntartását, melyet e város műpártoló közönsége igen tisztelt elődöm, Quintus Martius iránt tanusított. Legyen róla meggyőződve a közönség, hogy mindent elfogok követni arra nézve, hogy az ő igazgatása alatti ritka tulajdonságokat elérhessem...“

Irodalomtörténeti munka. Lévy István főgymnasiunai tanár szemelvényekkel allátott irodalomtörténeti kézikönyve sajtó alól kikerült s legközelebb át fog adni a forgalomnak.

A beállott makaes esőzés folytán a Szekcső tegnap kiadván, a Bártfáról jövő katonai csapatok bevonulását késleltette.

Nach den Wahlen.

Die Abgeordnetenwahlen, deren Ausgang vielerseits mit so einer Spannung erwartet wurde, haben in unserem Komitate, am 6-ten d. M. stattgefunden. In vier Bezirken wurden die betreffenden Kandidaten mit Einhelligkeit gewählt, während in zweien harte und erbitterte Wahlkämpfe erfolgten.

In Eperies eröffnete der umsichtige und taktvolle Wahlpräsident, Herr Ludwig v. Dessewffy den Wahlakt Punkt acht Uhr Morgens mit einer Rede, welche er vom Balkon des Stadthauses an die unten versammelte Wählerschaft richtete.

Als bis 8 1/2 Uhr keine Gegenkandidation erfolgte, verkündete der Präses im Sinne des Wahlgesezes mit sonorer Stimme das Resultat, wonach Herr Alexander v. Bujanovics einhellig zum Abgeordneten des Eperieser Wahlbezirkes gewählt wurde.

Die am Plage stehende Musik-Kapelle fiel mit rauschendem Tusch ein, welchem die Wählerschaft mit einem kräftigen Eljen! beistimmte.

Hierauf begab sich der neugewählte Abgeordnete in Begleitung seiner Vertrauensmänner in den Sitzungssaal des Stadthauses, wo ihm vom Wahlpräsident das Wahlprotokoll mit einer schönen Rede überreicht wurde auf welche der Wiedergewählte gerührt antwortete.

Nachdem derjelbe noch vom Balkon eine dankende Ansprache gehalten, war der Wahlakt zu Ende.

Im Zebner Bezirke wurde zur selben Zeit Herr Emerich v. Hodossy, Anhänger der liberalen Partei, im Héthárser Bezirke Stefan Lesskó und in Zboró Graf Aurel Dessewffy, beide Mitglieder der vereinigten Opposition einstimmig gewählt.

Die betreffenden Nachrichten trafen noch in den Vormittagsstunden hier ein, und verbreiteten sich mit Blizeschnelle.

Indessen wendete sich das allgemeine Interesse den Wahlen im Girálty und Bartsfelder Bezirke zu.

Aus dem ersteren langte gegen Mittag die Nachricht ein, die Partei des liberalen Kandidaten Stanfay sei am Wahlorte mit großer Majorität erschienen; man war also auf den Ausgang aufs Höchste gespannt.

Von Bartsfeld langten erst in den Nachmittagsstunden einige Nachrichten an. Dieselben waren aber so unbestimmt und einander widersprechend, daß man auf einen zweifelhaften Ausgang mit Sicherheit schließen konnte.

Endlich kam Abends aus Girálty die verbürgte Nachricht, das anfängliche Verhältnis habe sich noch im Laufe des Vormittages geändert und Dessewffy Kálmán, Anhänger der vereinigten Opposition habe mit bedeutender Stimmenzahl den Sieg über seinen Gegner davongetragen, der ihn nach beendeter Wahl in einer an das Volk gerichteten Ansprache hoch leben ließ.

Das Bartsfelder Wahleresultat hingegen ward erst in den späten Nachmittagsstunden bekannt.

Dort wogte der Wahlkampf bis gegen elf Uhr Abends und endete mit dem Siege des liberalen Kandidaten, Viktor Hollán über den Kandidaten der vereinigten Opposition, den bisherigen Abgeordneten Ernst Hedry, der einer Stimmenmehrheit von 85 Vota unterlag.

In den vorangehenden Zeilen haben wir den Hergang und das Ergebnis der Wahl flüchtig geschildert.

Die neuen Abgeordneten bekennen sich einestheils zu den Prinzipien der liberalen, zum Theile hingegen zu jenen der vereinigten Opposition.

Bald werden sie dem Rufe des Königs folgen und im neuen Reichstage zur Aufnahme der Arbeit erscheinen, welche ihnen die Pflicht und das Wohl der Nation auferlegt.

Die Wege, auf denen sie vorwärts schreiten und die Wahl der Mittel können verschieden sein und sind es auch; das Ziel, welches ihnen vor Augen schwebt, ist jedoch nur eines: das Wohl des Vaterlandes.

Die Wahl der Mittel ist Sache der Einsicht, der individuellen Auffassung; das Ziel ist unwandelbar.

Dies möge von Allen beherzigt werden, die an den Kämpfen der Gegenkandidaten theilnahmen; sie mögen sich, als Söhne einer konstitutionellen und ritterlichen Nation und als Verfechter einer und derselben Sache, — der Sache des Vaterlandes, — vornehmend die Hand bieten, um mit vereinten Kräften, wenn auch auf verschiedenen Wegen das gemeinsame Ziel anzustreben.

Eperies, den 8. August.

(Z.) Ich freue mich endlich auch einmal in unjerem Localblatte über die unglücklichen Rückschritte unjerer Stadt Eperies einige Bemerkungen zu lesen, die an dieser Stelle öfter erörtert stets von großem Vortheile wären.

Jeder stabile Mitbewohner und Bürger muß es mit Bedauern wahrnehmen, wie jedesmal bei wichtigen, für das Prosperiren der Stadt sich ergebenden Gelegenheiten, immer solche Factoren im Spiele sind, die Alles was zur etwaigen Hebung oder Erhaltung der Stadt oder ohnehin schon sehr abwärts gekommenen Stadt aus kleinlichen Motiven hintanzuhalten bestrebt sind, und immer eher bereit sind ihrer Meinung für das Entgegengesetzte Geltung zu verschaffen.

Es gelingt ihnen aber auch zum Schaden für das Allgemeine reichlich ihr Schärfelein in der Weise beizutragen, daß unsere einst so blühende und intelligente Stadt ja nur recht bald zu einem großen Dorfe herabsinke.

Zugegeben, daß die zum Beispiel nur pessimistische Auffassung vieler, daß die ins Leben tretende Rechtsakademie möglicherweise Anfangs viel zu kämpfen haben wird, eine begründete wäre, so wäre es nur ein Beweis mehr, daß im Leben Vieles aus purer Bequemlichkeit unverfügt gelassen wird, weil der sichere Erfolg nicht schon im Vorhinein mit Gewißheit vorauszu sehen war. — Von diesem Gesichtspunkte aus wäre es allerdings das Beste mit orientalischem Fatalismus die Hände ruhig in den Schoß zu legen und in keiner Weise das Streben zu haben irgend Etwas zu unternehmen.

Wir müssen allenfalls Versuche anstellen, um das Zustandekommen bemüht sein, und insofern unsere Hoffnung nicht aufgeben, bis wir von dem Gegentheil überzeugt sind. Vor 30 Jahren wurde die Idee noch belächelt daß Eisenbahnen sich rentiren werden, indem die Postkutsche zumeist nicht voll besetzt war; woher dann noch für Eisenbahnen Reisende nehmen? und wo sind wir heute?

So waren auch seinerzeit beim Umbau der Nagy-Sároser Mühle wieder verschiedene engherzige Motive im Spiele, die es verhinderten, daß in unjerer Stadt mit denselben materiellen Auslagen ein neuer Prachtbau der N.-Sároser Kunstmühle ausgeführt wurde, der zur Hebung unjerer Stadt sehr viel beigetragen hätte, ohne den Aktionären von irgend welchem Nachtheile zu sein, aber leider scheitert Alles, wo es sich um Hebung unjerer städtischen Interessen handelt.

Es ist vergebliche Mühe heute noch auseinanderzusetzen, wie dieß nicht von dem geringsten Nachtheile, eventuell zum Vortheile der Gesellschaft gewesen wäre.

Nicht unterlassen wollen wir jedoch die Eperieser Sparkassa darauf aufmerksam zu machen, daß auch sie im Begriffe steht den Weg der Engherzigkeit einzuschlagen und finden wir das umfomehr an der Zeit, da jetzt bei der Jahresversammlung darauf hingewiesen werden kann, wie unopportun das Vorgehen der Direktion wäre, wenn sie mit dem Aerare den Pachtvertrag des Hengsten-Depot aufgeben würde. Wenn auch ein momentaner Verlust beim Pachtpreise sich herausstellt, dürfte dieß nur ein kleiner Ausfall von wenigen Kreuzern der Dividende betragen, welchen Verlust die Aktionäre dem allgemeinen Besten zu Liebe gerne opfern und leicht verschmerzen würden.

Durch dieses Vorgehen würde wieder ein Stein mehr abgetragen und der schnellere Verfall der Stadt beschleunigt werden.

Die Sparkassa soll in Erwägung ziehen, daß durch alle solche Ursachen die einst so blühende Stadt Eperies, es wirklich beinahe dahin gebracht hat, daß weder Handel noch sonstige Geschäfte mehr vorhanden, daß dadurch naturgemäß auch die Einwohnerzahl vermindert und in consequenter Weise durch Verfall des Ortes auch die Geschäfte im Institute sich vermindern müssen, daher auch die Dividenden anstatt so um Kreuzer, dann gewiß um Gulden vermindert sein werden. Der Verlust den die Sparkassa am Pachtzins bei der Hengsten-Depot-Abtheilung momentan erleidet, kann in manchen anderen Ersparnissen eingebracht werden, und wird die Sparkassa als Institut das schon sehr Vieles zum allgemeinen Wohle beigetragen hat das erhebende Bewußtsein haben, nicht auch zum Gemein-schädlichen und zur Decadence mitgewirkt zu haben.

Aber auch unjerer Stadrepräsentanz müge der ewig geltende Grundsatz vorschweben, daß nur demjenigen nicht geholfen werden kann, der sich selbst aufgibt.

Individuen wie Communen, Körperschaften, wie Staaten, müssen schon zufolge des Selbsterhaltungstriebes Alles aufbieten und von einem ernstem Willen besetzt sein um weiter zu bestehen.

Unjerer Stadt kann der ihr drohenden Gefahr der Verarmung nur dann entgegen, wenn die Bevölkerung gemeinschaftlich mit der Behörde, Institute Hand in Hand mit dem Handelsstande, Grundbesitzer und Industrielle von der Nothwendigkeit durchdrungen sind alle Hebel in Bewegung zu setzen, welche dieß vor der Thüre lauernden Gefahr vorbeugen können.

Correspondenzen.

Leben den 7. August, 1878.

Gehrter Herr Redacteur! Die Wahlwoche nähert sich bereits ihrem Abschlusse, dennoch wird von allen Seiten, Angesichts des bedeutungsvollen politischen Aktes, der Abgeordneten-Wahl nämlich, wobei jeder Wahlbürger des parlamentarischen Staates seine Theilnahme an der Gesetzgebung ausüben sollte — über Apathie und eifige Indolenz geklagt.

Früher tadelte man nicht mit Unrecht, die moralische und nicht moralische Beeinflussung alias das Kortesiren, und die beschämende Meinung war in der ausländischen Presse gang und gebe, der ungarische Bürger kennt nicht den Kampf der Prinzipien, sondern nur das Argumentiren mit dem Fokos und der Weinflasche. Nun haben diese Dinge bei den heutigen Wahlen eine neugeordnete Rolle; anderestheils müssen wir aber auch aufrichtig bekennen, seit dem 67. Ausgleiche keine derartig laue und indifferente Wahlen erlebt zu haben.

Zur Zeit des Fokos und Kulacs kümmernten sich wenigstens die Wähler um Politik und Parteilstellung. Auserungen, wie z. B. „I stímm“ für Den, der d meisten Stimmen hat.“ — „Der eine ist schon satt, der andere ist noch hungrig. Soll ich dem Einen meine Stimme geben, weil er sich auf Landeskosten satt gegessen?“ — gehörten zu den Seltenheiten; und geradezu unerhört war es, daß an einem Tage 2/3 der gewählten Abgeordneten mit Acclamation ihr

kívül, esinos különleges diszmuáruk mindennemű fényképek (dús választékban), illatszerek stb. *Hölgyek számára:* az ismert archibonómító-szer: „La Ravissante perfectionnée“, mely mint halljuk, mindenütt igen nagy keletnek örvend. Erdemesnek tartottuk erre a t. c. közönség figyelmét, külön felhívni, hogy szükséges vásárlásait megtehesse, mert körülbelül a jövő évig nem jó Hatschek úr Eperjesre, s így nem lesz alkalma a t. c. közönségnek üvegeit oly cégnél vásárolnia, mint a Hatschek úr, ki Magyarország elsőrangú szemorvosai részéről bir a legmegbízhatóbb ajánlatokkal.

Az eperjesi kisednevelő-egyesület gyermekkertje egy havi szünet után f. h. 19-én hétfőn, fog megnyitni, és pedig egyelőre még, míg az időjárás kedvező a régi szállásában a Novák-féle kerti helyiségekben, — a rozabb őszi idő beálltával áthurocolódik ezen intézet a magyar-utcai tulajdon újonnan épült házába, mely akkoráig tökéletesen be is lesz rendezve.

A szülőknek ezen intézetet legmelegebben ajánlhatjuk.

Zártkörű szinelőadást rendezett egy fiatal műkedvelő társaság mult szombaton Papp Kálmáné úrhölgy házában.

A színpad a verandán volt igen célszerűen felállítva, míg a nézőtér a kertben, szabad ég alatt volt berendezve.

Az előadott két darab, Kisfaludy Károlynak „A vigjáték“, és „Mikor pattant, nem hittem volna!“ című két vigjátéka. Igen jól volt betanulva s az egészséges humor, meg a szereplők élénk, ügyes játéka folytonos derűtséget tart a megjelent szépszámú és válogatott közönséget.

Kellő elismerésben sem volt hiány, mert a szereplő urak, de kivált a szép, fiatal hölgyek zajos tapsokat, virágcsokrokat s koszorúkat arattak.

A választási mozgalmakhoz. A képviselőválasztások megyénkben f. hó 6-án ejtettek meg s eredményök a következő:

Az eperjesi választó-kerületben Bujanovics Sándor egyhangulag, a szebentiben Hodossy Imre szabadalvú, a héthársiban Lesskó István s a Zboróiban gróf Dessewffy Aurel egyesült ellenzékiek szintén egyhangulag lőnek megválasztva.

A bártfai választókerületben Hollán Viktor szabadalvi győzött ifj. Hedry Ernő egyesült ellenzéki s a girálti kerületben Dessewffy Kálmán egyesült ellenzéki Sztankay László szabadalvi fölött.

Nyilvános köszönet. A német-sóovári tüzkárosultak felségélyezésére ujjalag befolyt:

Gróf Dessewffy Anna úrnótól	150	frt	—	kr.
Sóobánya községe lakosaitól	53	„	—	„
Pusztay János nyug. lelkesztől	5	„	—	„
Az eperjesi bank-egylettől	50	„	—	„
A alsó sebesi körjegyzőségtől	13	„	75	„

Osszesen tehát 271 frt 75 kr. segélyadomány, mely összeget a károsultak részére f. é. július 28-án kiszolgáltattván, — azok nevében a kegyes adakozóknak hazafiai köszönetemet ezenel nyilvánítom.

Kelt Eperjesen 1878. augusztushó 7-én.

Füzy Sándor,
szbíró.

Köszönetnyilvánítás. A magyar tüzoltók IV. országos gyűlése s ünnepélye alkalmából, Iglón, f. hó 19-én nagy számban megérkezett külföldi küldöttek és vendégek oly fogadtásban részesültek a teljes 5 napig tartott s finom izléssel rendezett ünnepély egész tartama alatt — s Igló lelkes, — minden iránt, mi közérdekre vonatkozik, eleven érzékekkel megáldott közönségnek szívélyessége oly mérvben jutott mindegyikünknek, hogy a kinék a vendégszeretet és baráti üdvözlét e ritka nyilvánulását élvezni ez alkalomból szerencsésje volt, azt felejtetni egyhamar nem fogja.

Fogadja Igló város nagyérdemű közönsége szíves vendéglátásáért, különösen pedig Putsch Tóbiás ur, az iglói tüzoltó-egyletnek fáradhatlan buzgalmaól ismert főparancsnoka, minden részre kiható előzetkenységéért az eperjesi önkéntes tüzoltó-egylet küldöttségének ezenel is nyilatkozó melyen érzett köszönetét, — s legyen meggyőződve, hogy körében elmutatott ez élvezetes napokra gyakran, igen gyakran fogunk visszaemlékezni. Az eperjesi önkéntes tüzoltó-egylet küldöttsége nevében Bornemisza, főparancsnok.

Jó éle. Pompejiben ismét megnyílik a színház, mely Krisztus születése után 97-ben záratott be. Az igazgató bizonyos Luigini nevű, a színház megnyitási hirdetését így kezdi meg: „Ezen város színháza 1800 év után az „Ezred leányával“ ismét megnyitattván, kérem azon jóakarát további fenntartását, melyet e város műpártoló közönsége igen tisztelt elődöm, Quintus Martius iránt tanusított. Legyen róla meggyőződve a közönség, hogy mindent elfogok követni arra nézve, hogy az ő igazgatása alatti ritka tulajdonságokat elérhessem...“

Irodalomtörténeti munka. Lévy István főgymnasiumi tanár szemelvényekkel allátott irodalomtörténeti kézikönyve sajtó alól kikerült s legközelebb áll fog adatni a forgalomnak.

A beállott makaes esőzés folytán a Szekeső tegnapi kiáradván, a Bártfáról jövő katonai csapatok bevonulását késleltette.

Nach den Wahlen.

Die Abgeordnetenwahlen, deren Ausgang vielerseits mit so einer Spannung erwartet wurde, haben in unserem Komitate, am 6-ten d. M. stattgefunden.

In vier Bezirken wurden die betreffenden Kandidaten mit Einhelligkeit gewählt, während in zweien harte und erbitterte Wahlkämpfe erfolgten.

In Eperies eröffnete der umsichtige und taktvolle Wahlpräsident, Herr Ludwig v. Dessewffy den Wahlact Punkt acht Uhr Morgens mit einer Rede, welche er vom Balkon des Stadthauses an die unten versammelte Wählerchaft richtete.

Als bis 8 1/2 Uhr keine Gegenkandidation erfolgte, verkündete der Präsident im Sinne des Wahlgesezes mit sponorer Stimme das Resultat, wonach Herr Alexander v. Bujanovics einhellig zum Abgeordneten des Eperieser Wahlbezirkes gewählt wurde.

Die am Plage stehende Musik-Kapelle fiel mit rauschendem Tusch ein, welchem die Wählerchaft mit einem kräftigen Eljen! beistimmte.

Hierauf begab sich der neugewählte Abgeordnete in Begleitung seiner Vertrauensmänner in den Sitzungssaal des Stadthauses, wo ihm vom Wahlpräsidenten das Wahlprotokoll mit einer schönen Anrede überreicht wurde auf welche der Wiedergewählte gerührt antwortete.

Nachdem derselbe noch vom Balkon eine dankende Ansprache gehalten, war der Wahlact zu Ende.

Im Zebner Bezirke wurde zur selben Zeit Herr Emerich v. Hodossy, Anhänger der liberalen Partei, im Héthárszer Bezirke Stefan Löffkó und in Zboró Graf Aurel Dessewffy, beide Mitglieder der vereinigten Opposition einstimmig gewählt.

Die betreffenden Nachrichten trafen noch in den Vormittagstunden hier ein, und verbreiteten sich mit Blizeschnelle.

Indessen wendete sich das allgemeine Interesse den Wahlen im Girálter und Bartsfelder Bezirke zu.

Aus dem ersteren langte gegen Mittag die Nachricht ein, die Partei des liberalen Kandidaten Stankay sei am Wahlorte mit großer Majorität erschienen; man war also auf den Ausgang aufs Höchste gespannt.

Von Bartsfeld langten erst in den Nachmittagsstunden einige Nachrichten an. Dieselben waren aber so unbestimmt und einander widersprechend, daß man auf einen zweifelhaften Ausgang mit Sicherheit schließen konnte.

Endlich kam Abends aus Girált die verbürgte Nachricht, das anfängliche Verhältnis habe sich noch im Laufe des Vormittages geändert und Dessewffy Kálmán, Anhänger der vereinigten Opposition habe mit bedeutender Stimmenzahl den Sieg über seinen Gegner davongetragen, der ihn nach beendeter Wahl in einer an das Volk gerichteten Ansprache hoch leben ließ.

Das Bartsfelder Wahleresultat hingegen ward erst in den späten Nachtstunden bekannt.

Dort wogte der Wahlkampf bis gegen elf Uhr Abends und endete mit dem Siege des liberalen Kandidaten, Viktor Hollán über den Kandidaten der vereinigten Opposition, den bisherigen Abgeordneten Ernst Hedry, der einer Stimmenmehrheit von 85 Vota unterlag.

In den vorangehenden Zeilen haben wir den Hergang und das Ergebnis der Wahl flüchtig geschildert.

Die neuen Abgeordneten bekennen sich einestheils zu den Prinzipien der liberalen, zum Theile hingegen zu jenen der vereinigten Opposition.

Wald werden sie dem Rufe des Königs folgen und im neuen Reichstage zur Annahme der Arbeit erscheinen, welche ihnen die Pflicht und das Wohl der Nation auferlegt.

Die Wege, auf denen sie vorwärts schreiten und die Wahl der Mittel können verschieden sein und sind es auch; das Ziel, welches ihnen vor Augen schwebt, ist jedoch nur eines: das Wohl des Vaterlandes.

Die Wahl der Mittel ist Sache der Einsicht, der individuellen Auffassung; das Ziel ist unwandelbar.

Dies möge von Allen beherzigt werden, die an den Kämpfen der Gegenkandidaten theilnehmen; sie mögen sich, als Söhne einer konstitutionellen und ritterlichen Nation und als Verfechter einer und derselben Sache, — der Sache des Vaterlandes, — versöhrend die Hand bieten, um mit vereinten Kräften, wenn auch auf verschiedenen Wegen das gemeinsame Ziel anzustreben.

Eperies, den 8. August.

(Z.) Ich freue mich endlich auch einmal in unserem Localblatte über die unangünstigen Rückschritte unserer Stadt Eperies einige Bemerkungen zu lesen, die an dieser Stelle öfter erörtert stets von großem Vortheile wären.

Jeder stabile Mitbewohner und Bürger muß es mit Bedauern wahrnehmen, wie jedesmal bei wichtigen, für das Prosperiren der Stadt sich ergebenden Gelegenheiten, immer solche Factoren im Spiele sind, die Alles was zur etwaigen Hebung oder Erhaltung der Stadt leider ohnehin schon sehr abwärts gekommenen Stadt aus ökonomischen Motiven hintanzuhalten bestrebt sind, und immer eher bereit sind ihrer Meinung für das Entgegengesetzte Geltung zu verschaffen.

Es gelingt ihnen aber auch zum Schaden für das Allgemeine reichlich ihr Schärfelein in der Weise beizutragen, daß unsere einst so blühende und intelligente Stadt ja nur recht bald zu einem großen Dorfe herabsinke.

Zugegeben, daß die zum Beispiel nur pessimistische Auffassung vieler, daß die ins Leben tretende Rechtsakademie möglicherweise Anfangs viel zu kämpfen haben wird, eine begründete wäre, so wäre es nur ein Beweis mehr, daß im Leben Vieles aus purer Bequemlichkeit unverfucht gelassen wird, weil der sichere Erfolg nicht schon im Vorhinein mit Gewißheit voraussehen war. — Von diesem Gesichtspunkte aus wäre es allerdings das Beste mit orientalischem Fatalismus die Hände ruhig in den Schoß zu legen und in keiner Weise das Streben zu haben irgend Etwas zu unternehmen.

Wir müssen allenfalls Versuche anstellen, um das Zustandekommen bemüht sein, und insolange unsere Hoffnung nicht aufgeben, bis wir von dem Gegentheil überzeugt sind. Vor 30 Jahren wurde die Idee noch belächelt daß Eisenbahnen sich rentiren werden, indem die Postkutsche zumeist nicht voll besetzt war; woher dann noch für Eisenbahnen Reisende nehmen? und wo sind wir heute?

So waren auch seinerzeit beim Umbau der Nagy-Sároser Mühle wieder verschiedene engherzige Motive im Spiele, die es verhinderten, daß in unserer Stadt mit denselben materiellen Auslagen ein neuer Prachtbau der N.-Sároser Kunstmühle ausgeführt wurde, der zur Hebung unserer Stadt sehr viel beigetragen hätte, ohne den Aktionären von irgend welchem Nachtheile zu sein, aber leider scheitert Alles, wo es sich um Hebung unserer städtischen Interessen handelt.

Es ist vergebliche Mühe heute noch auseinanderzusetzen, wie dieß nicht von dem geringsten Nachtheile, eventuell zum Vortheile der Gesellschaft gewesen wäre.

Nicht unterlassen wollen wir jedoch die Eperieser Sparkassa darauf aufmerksam zu machen, daß auch sie im Begriffe steht den Weg der Engherzigkeit einzuschlagen und finden wir das umso mehr an der Zeit, da jetzt bei der Jahresversammlung darauf hingewiesen werden kann, wie unopportun das Vorgehen der Direktion wäre, wenn sie mit dem Aerare den Pachtvertrag des Hengsten-Depot aufgeben würde. Wenn auch ein momentaner Verlust beim Pachtpreise sich herausstellt, dürfte dieß nur ein kleiner Ausfall von wenigen Kreuzern der Dividende betragen, welchen Verlust die Aktionäre dem allgemeinen Besten zu Liebe gerne opfern und leicht verschmerzen würden.

Durch dieses Vorgehen würde wieder ein Stein mehr abgetragen und der schnellere Verfall der Stadt beschleunigt werden.

Die Sparkassa soll in Erwägung ziehen, daß durch alle solche Ursachen die einst so blühende Stadt Eperies, es wirklich beinahe dahin gebracht hat, daß weder Handel noch sonstige Geschäfte mehr vorhanden, daß dadurch naturgemäß auch die Einwohnerzahl vermindert und in consequenter Weise durch Verfall des Ortes auch die Geschäfte im Institute sich vermindern müssen, daher auch die Dividenden anstatt so um Kreuzer, dann gewiß um Gulden vermindert sein werden. Der Verlust den die Sparkassa am Pachtzins bei der Hengsten-Depot-Abtheilung momentan erleidet, kann in manchen anderen Ersparnissen eingebracht werden, und wird die Sparkassa als Institut das schon sehr Vieles zum allgemeinen Wohle beigetragen hat das erhebende Bewußtsein haben, nicht auch zum Gemeinschaftlichen und zur Decadence mitgewirkt zu haben.

Aber auch unserer Stadtrepräsentanz möge der ewig geltende Grundsatz vorschweben, daß nur demjenigen nicht geholfen werden kann, der sich selbst aufgibt.

Individuen wie Communen, Körperschaften, wie Staaten, müssen schon zufolge des Selbsterhaltungstriebes Alles aufbieten und von einem ernstern Willen besetzt sein um weiter zu bestehen.

Unsere Stadt kann der ihr drohenden Gefahr der Verarmung nur dann entgehen, wenn die Bevölkerung gemeinschaftlich mit der Behörde, Institute Hand in Hand mit dem Handelsstande, Grundbesitzer und Industrielle von der Nothwendigkeit durchdrungen sind alle Hebel in Bewegung zu setzen, welche dieser vor der Thüre lauernden Gefahr vorbeugen können.

Correspondenzen.

Leben den 7. August, 1878.

Gehrter Herr Redacteur! Die Wahlwoche nähert sich bereits ihrem Abschlusse, dennoch wird von allen Seiten, Angesichts des bedeutungsvollen politischen Aktes, der Abgeordneten-Wahl nämlich, wobei jeder Wahlbürger des parlamentarischen Staates seine Theilnahme an der Gesetzgebung ausüben sollte — über Apathie und eifige Indolenz geklagt.

Früher tadelte man nicht mit Unrecht, die moralische und nicht moralische Beeinflussung alias das Kortessiren, und die beschämende Meinung war in der ausländischen Presse gang und gebe, der ungarische Bürger kennt nicht den Kampf der Prinzipien, sondern nur das Argumentiren mit dem Fokos und der Weinflasche. Nun haben diese Dinge bei den heurigen Wahlen eine nebensubordinate Rolle; anderestheils müssen wir aber auch aufrichtig bekennen, seit dem 67. Ausgleich keine derartig laue und indifferente Wahlen erlebt zu haben.

Zur Zeit des Fokos und Kulacs kümmernten sich wenigstens die Wähler um Politik und Parteilstellung. Äußerungen, wie z. B. „I stimn' für Den, der d' meisten Stimmen hat.“ — „Der eine ist schon satt, der andere ist noch hungrig. Soll ich dem Einen meine Stimme geben, weil er sich auf Landeskosten satt gegessen?“ — gehörten zu den Seltenheiten; und geradezu unerhört war es, daß an einem Tage 2/3 der gewählten Abgeordneten mit Acclamation ihr

kívül, esinos különleges diszmuárak mindennemű fényképek (dús választékban), illatszerek stb. *Hölgyek számára:* az ismert arcborfínomító-szer: „La Ravissante perfectionnée“, mely mint halljuk, mindenütt igen nagy keletnek örvend. Erdemesnek tartottuk erre a t. c. közönség figyelmét, külön felhívni, hogy szükséges vásárlásait megtehesse, mert körülbelül a jövő évig nem jó Hatschek úr Eperjesre, s így nem lesz alkalma a t. c. közönségnek füvegeit oly cégnél vásárolnia, mint a Hatschek úr, ki Magyarország elsőrangú szemorvosai részéről bir a legmegbízhatóbb ajánlatokkal.

Az eperjesi kisednevelő-egyesület gyermekertje egy hatvi szünet után f. h. 19-én hétfőn, fog megnyitni, és pedig egyelőre még, míg az időjárás kedvező a régi szállásában a Novák-féle kerti helyiségekben, — a rosszabb őszi idő beálltával áthurokolódik ezen intézet a magyar-utcai tulajdon újonnan épült házába, mely akkoráig tökéletesen be is lesz rendezve.

A szülőknek ezen intézetet legmelegebben ajánlhatjuk.

Zártkörű szinelőadást rendezett egy fiatal műkedvelő társaság mult szombaton Papp Kálmáné úrhölgy házában.

A színpad a verandán volt igen célszerűen felállítva, míg a nézőtér a kertben, szabad ég alatt volt berendezve.

Az előadott két darab, Kisfaludy Károlynak „A vigjáték“, és „Mikor pattant, nem hittem volna!“ című két vigjátéka. igen jól volt betanulva s az egészséges humor, meg a szereplők élénk, ügyes játéka folytonos derűtséget tartá a megjelent szépszámú és válogatott közönséget.

Kellő elismerésben sem volt hiány, mert a szereplő urak, de kivált a szép, fiatal hölgyek zajos tapsok, virágcsokrokat s koszorúkat arattak.

A választási mozgalmakhoz. A képviselőválasztások megyénkben f. hó 6-án ejtettek meg s eredményök a következő:

Az eperjesi választó-kerületben Bujanovics Sándor egyhangulag, a szebeniben Hodossy Imre szabadelvű, a héthársiban Lesskó István s a Zhoróiban gróf Dessewffy Aurel egyesült ellenzékiek szintén egyhangulag lőnek megválasztva.

A hollán választókerületben Hollán Viktor szabadelvi győzött ifj. Hedry Ernő egyesült ellenzéki s a girálti kerületben Dessewffy Kálmán egyesült ellenzéki Sztankay László szabadelvű fölött.

Nyilvános köszönet. A német-sóovári tüzkárosultak felségélyezésére újlag befolyt: Gróf Dessewffy Anna úrnőtől . . . 150 frt — kr. Sóbánya községe lakosaitól . . . 53 „ — „ Pusztay János nyug. lelkésztől . . . 5 „ — „ Az eperjesi bank-egylettől . . . 50 „ — „ A alsó sebesi körjegyzőségtől . . . 13 „ 75 „

Osszesen tehát . . . 271 frt 75 kr. segélyadomány, mely összeget a károsultak részére f. é. július 28-án kiszolgáltattván, — azok nevében a kegyes adakozóknak hazafini köszönetemet ezenel nyilvánítom.

Kelt Eperjesen 1878. augusztus 7-én.

Füzy Sándor, szíri.

Köszönetnyilvánítás. A magyar tüzoltók IV. országos gyűlése s ünnepélye alkalmából, Iglón, f. hó 19-én nagy számban megérkezett külföldi és belföldi küldöttek és vendégek oly fogadtásban részesültek a teljes 5 napig tartott s finom izléssel rendezett ünnepély egész tartama alatt — s Igló lelkes, — minden iránt, mi közérdekre vonatkozik, eleven érzéssel megáldott közönségnek szívességére oly mérvben jutott mindegyikünknek, hogy a kinek a vendégszeretet és baráti üdvözlét e ritka nyilvánulását élvezni ez alkalomból szerencsése volt, azt felejtani egyhamar nem fogja.

Fogadja Igló város nagyérdemű közönsége szíves vendéglátásáért, különösen pedig Putsch Tóbiás ur, az iglói tüzoltó-egyletnek fáradhatlan buzgalmaól ismert főparancsnoka, minden részre kiható előzettségéért az eperjesi önkéntes tüzoltó-egylet küldöttségének ezenel is nyilatkozó melyen érzett köszönetét. — s legyen meggyőződve, hogy körében elmutatott ez élvezetes napokra gyakran, igen gyakran fogunk visszaemlékezni. Az eperjesi önkéntes tüzoltó-egylet küldöttsége nevében Bornemisza, főparancsnok.

Jó éle. Pompejiben ismét megnyilik a színház, mely Krisztus születése után 97-ben záratott be. Az igazgató bizonyos Luigini nevű, a színház megnyitási hirdetését így kezdi meg: „Ezen város színháza 1800 év után az „Ezred leányával“ ismét megnyitvatván, kérem azon jóakarát további fenntartását, melyet e város műpártoló közönsége igen tisztelt elődöm, Quintus Martius iránt tanusított. Legyen róla meggyőződve a közönség, hogy mindent elfogok követni arra nézve, hogy az ő igazgatása alatti ritka tulajdonságokat elérhessem.“

Irodalomtörténeti munka. Lévay István főgymnasiunai tanár szemelvényekkel allátott irodalomtörténeti kézikönyve sajtó alól kikérült s legközelebb át fog adni a forgalomnak.

A beállott makaes esőzés folytán a Szekeső tegnapi kiáradván, a Bártfáról jövő katonai csapatok bevonulását kérelmette.

Nach den Wahlen.

Die Abgeordnetenwahlen, deren Ausgang vielerseits mit so einer Spannung erwartet wurde, haben in unserem Komitate, am 6-ten d. M. stattgefunden. In vier Bezirken wurden die betreffenden Kandidaten mit Einhelligkeit gewählt, während in zweien harte und erbitterte Wahlkämpfe erfolgten.

In Eperies eröffnete der umsichtige und taktvolle Wahlpräsident, Herr Ludwig v. Dessewffy den Wahlact Punkt acht Uhr Morgens mit einer Rede, welche er vom Balkon des Stadthauses an die unten versammelte Wählerchaft richtete.

Als bis 8 1/2 Uhr keine Gegenkandidation erfolgte, verkündete der Präses im Sinne des Wahlgeseßes mit sonorer Stimme das Resultat, wonach Herr Alexander v. Bujanovics einhellig zum Abgeordneten des Eperieser Wahlbezirkes gewählt wurde.

Die am Plage stehende Musik-Kapelle fiel mit rauschendem Tusch ein, welchem die Wählerchaft mit einem kräftigen Eljen! beistimmte.

Hierauf begab sich der neugewählte Abgeordnete in Begleitung seiner Vertrauensmänner in den Sitzungssaal des Stadthauses, wo ihm vom Wahlpräsident das Wahlprotokoll mit einer schönen Anrede überreicht wurde auf welche der Wiedergewählte gerührt antwortete.

Nachdem derselbe noch vom Balkon eine dankende Ansprache gehalten, war der Wahllact zu Ende.

Im Zebner Bezirke wurde zur selben Zeit Herr Emerich v. Hodossy, Anhänger der liberalen Partei, im Héthárszer Bezirke Stefan Leskó und in Zboró Graf Aurel Dessewffy, beide Mitglieder der vereinigten Opposition einstimmig gewählt.

Die betreffenden Nachrichten trafen noch in den Vormittagsstunden hier ein, und verbreiteten sich mit Blizeschnelle.

Indessen wendete sich das allgemeine Interesse den Wahlen im Girálter und Bartfelder Bezirke zu.

Aus dem ersteren langte gegen Mittag die Nachricht ein, die Partei des liberalen Kandidaten Stankay sei am Wahlorte mit großer Majorität erschienen; man war also auf den Ausgang aufs Höchste gespannt.

Von Bartfeld langten erst in den Nachmittagsstunden einige Nachrichten an. Dieselben waren aber so unbestimmt und einander widersprechend, daß man auf einen zweifelhaften Ausgang mit Sicherheit schließen konnte.

Endlich kam Abends aus Girált die verbürgte Nachricht, das anfängliche Verhältnis habe sich noch im Laufe des Vormittages geändert und Dessewffy Kálmán, Anhänger der vereinigten Opposition habe mit bedeutender Stimmenzahl den Sieg über seinen Gegner davongetragen, der ihn nach beendeter Wahl in einer an das Volk gerichteten Ansprache hoch leben ließ.

Das Bartfelder Wahleresultat hingegen ward erst in den späten Nachmittunden bekannt.

Dort wogte der Wahlkampf bis gegen elf Uhr Abends und endete mit dem Siege des liberalen Kandidaten, Viktor Hollán über den Kandidaten der vereinigten Opposition, den bisherigen Abgeordneten Ernst Hedry, der einer Stimmenmehrheit von 85 Vota unterlag.

In den vorangehenden Zeilen haben wir den Hergang und das Ergebnis der Wahl flüchtig geschildert.

Die neuen Abgeordneten bekennen sich einestheils zu den Prinzipien der liberalen, zum Theile hingegen zu jenen der vereinigten Opposition.

Wald werden sie dem Rufe des Königs folgen und im neuen Reichstage zur Aufnahme der Arbeit erscheinen, welche ihnen die Pflicht und das Wohl der Nation auferlegt.

Die Wege, auf denen sie vorwärts schreiten und die Wahl der Mittel können verschieden sein und sind es auch; das Ziel, welches ihnen vor Augen schwebt, ist jedoch nur eines: das Wohl des Vaterlandes.

Die Wahl der Mittel ist Sache der Einsicht, der individuellen Auffassung; das Ziel ist unandelbar.

Dies möge von Allen beherzigt werden, die an den Kämpfen der Gegenkandidaten theilnehmen; sie mögen sich, als Söhne einer konstitutionellen und ritterlichen Nation und als Verechter einer und derselben Sache, — der Sache des Vaterlandes, — versöhnend die Hand bieten, um mit vereinten Kräften, wenn auch auf verschiedenen Wegen das gemeinsame Ziel anzustreben.

Eperies, den 8. August.

(Z.) Ich freue mich endlich auch einmal in unserem Localblatte über die unglücklichen Rückschritte unserer Stadt Eperies einige Bemerkungen zu lesen, die an dieser Stelle öfter erörtert stets von großem Vortheile wären.

Jeder stabile Mitbewohner und Bürger muß es mit Bedauern wahrnehmen, wie jedesmal bei wichtigen, für das Prosperiren der Stadt sich ergebenden Gelegenheiten, immer solche Factoren im Spiele sind, die Alles was zur etwaigen Hebung oder Erhaltung der Stadt leider ohnehin schon sehr abwärts gekommenen Stadt aus kleinlichen Motiven hintanzubalten bestrebt sind, und immer eher bereit sind ihrer Meinung für das Entgegengesetzte Geltung zu verschaffen.

Es gelingt ihnen aber auch zum Schaden für das Allgemeine reichlich ihr Schärfelein in der Weise beizutragen, daß unsere einst so blühende und intelligente Stadt ja nur recht bald zu einem großen Dorfe herabsinke.

Zugegeben, daß die zum Beispiel nur peffimistische Auffassung vieler, daß die ins Leben tretende Rechtsakademie möglicherweise Anfangs viel zu kämpfen haben wird, eine begründete wäre, so wäre es nur ein Beweis mehr, daß im Leben Vieles aus purer Bequemlichkeit unverfügt gelassen wird, weil der sichere Erfolg nicht schon im Vorhinein mit Gewißheit vorauszu sehen war. — Von diesem Gesichtspunkte aus wäre es allerdings das Beste mit orientalischem Fatalismus die Hände ruhig in den Schoß zu legen und in keiner Weise das Streben zu haben irgend Etwas zu unternehmen.

Wir müssen allenfalls Versuche anstellen, um das Zustandekommen bemüht sein, und insolange unsere Hoffnung nicht aufgeben, bis wir von dem Gegentheil überzeugt sind. Vor 30 Jahren wurde die Idee noch belächelt daß Eisenbahnen sich rentiren werden, indem die Postkutsche zumeist nicht voll besetzt war; woher dann noch für Eisenbahnen Reisende nehmen? und wo sind wir heute?

So waren auch seinerzeit beim Umbau der Nagycároser Mühle wieder verschiedene engherzige Motive im Spiele, die es verhinderten, daß in unserer Stadt mit denselben materiellen Auslagen ein neuer Prachtbau der N.-Sároser Kunstmühle ausgeführt wurde, der zur Hebung unserer Stadt sehr viel beigetragen hätte, ohne den Aktionären von irgend welchem Nachtheile zu sein, aber leider scheitert Alles, wo es sich um Hebung unserer städtischen Interessen handelt.

Es ist vergebliche Mühe hente noch auseinanderzusetzen, wie dieß nicht von dem geringsten Nachtheile, eventuell zum Vortheile der Gesellschaft gewesen wäre.

Nicht unterlassen wollen wir jedoch die Eperieser Sparkassa darauf aufmerksam zu machen, daß auch sie im Begriffe steht den Weg der Engherzigkeit einzuschlagen und finden wir das umso mehr an der Zeit, da jezt bei der Jahresversammlung darauf hingewiesen werden kann, wie unopportun das Vorgehen der Direktion wäre, wenn sie mit dem Aetare den Pachtvertrag des Hengsten-Depot aufgeben würde. Wenn auch ein momentaner Verlust beim Pachtpreise sich herausstellt, dürfte dieß nur ein kleiner Ausfall von wenigen Kreuzern der Dividende betragen, welchen Verlust die Aktionäre dem allgemeinen Besten zu Liebe gerne opfern und leicht verschmerzen würden.

Durch dieses Vorgehen würde wieder ein Stein mehr abgetragen und der schnellere Verfall der Stadt beschleunigt werden.

Die Sparkassa soll in Erwägung ziehen, daß durch alle solche Ursachen die einst so blühende Stadt Eperies, es wirklich beinahe dahin gebracht hat, daß weder Handel noch sonstige Geschäfte mehr vorhanden, daß dadurch naturgemäß auch die Einwohnerzahl vermindert und in consequenter Weise durch Verfall des Ortes auch die Geschäfte im Institute sich vermindern müssen, daher auch die Dividenden anstatt so um Kreuzer, dann gewiß um Gulden vermindert sein werden. Der Verlust den die Sparkassa am Pachtzins bei der Hengsten-Depot-Abtheilung momentan erleidet, kann in manchen anderen Ersparnissen eingebracht werden, und wird die Sparkassa als Institut das schon sehr Vieles zum allgemeinen Wohle beigetragen hat das erhebende Bewußtsein haben, nicht auch zum Gemein-schädlichen und zur Decadence mitgewirkt zu haben.

Aber auch unserer Stadrepräsentanz möge der ewig geltende Grundsatz vor-schweben, daß nur demjenigen nicht geholfen werden kann, der sich selbst aufgibt.

Individuen wie Communen, Körperschaften, wie Staaten, müssen schon zufolge des Selbsterhaltungstriebes Alles aufbieten und von einem ernstern Willen befeelt sein um weiter zu bestehen.

Unsere Stadt kann der ihr drohenden Gefahr der Verarmung nur dann entgegen, wenn die Bevölkerung gemeinschaftlich mit der Behörde, Institute Hand in Hand mit dem Handelsstande, Grundbesitzer und Industrielle von der Nothwendigkeit durchdrungen sind alle Hebel in Bewegung zu setzen, welche dieler vor der Thüre lauernden Gefahr vorbeugen können.

Correspondenzen.

Leben den 7. August, 1878.

Geehrter Herr Redacteur! Die Wahlwoche nähert sich bereits ihrem Abschlusse, dennoch wird von allen Seiten, Angesichts des bedeutungsvollen politischen Aktes, der Abgeordneten-Wahl nämlich, wobei jeder Wahlbürger des parlamentarischen Staates seine Theilnahme an der Gesetzgebung ausüben sollte — über Apathie und eifige Indolenz geklagt.

Früher tadelte man nicht mit Unrecht, die moralische und nicht moralische Beeinflussung alias das Kortesiren, und die beschämende Meinung war in der ausländischen Presse gang und gebe, der ungarische Bürger kennt nicht den Kampf der Prinzipien, sondern nur das Argumentiren mit dem Fokos und der Weinschlache. Nun haben diese Dinge bei den herigen Wahlen eine nebensubordinate Rolle; anderestheils müssen wir aber auch aufrichtig bekennen, seit dem 67. Ausgliche keine derartig laue und indifferente Wahlen erlebt zu haben.

Zur Zeit des Fokos und Kulacs kümmerten sich wenigstens die Wähler um Politik und Parteilstellung. Äußerungen, wie z. B. „Stimm für Den, der d meisten Stimmen hat.“ — „Der eine ist schon satt, der andere ist noch hungrig. Soll ich dem Einen meine Stimme geben, weil er sich auf Landeskosten satt gegessen?“ — gehörten zu den Seltenheiten; und geradezu unerhört war es, daß an einem Tage 2/3 der gewählten Abgeordneten mit Acclamation ihr

Mandat erhalten. Heute aber, wo fortwährend „der Absolutismus der Thatfachen“ das „Mischsystem der starren Verhältnisse“ und weiß Gott welche Phrasen als Deckmantel politischer Energielosigkeit und staatsmännlicher Unbeholfenheit gebraucht werden, wo die öffentliche Meinung unbeachtet, das in den Parlamenten und Delegationen gegebene Versprechen unerfüllt bleibt — heute — sagen wir, wundert uns nicht die politische Gleichgültigkeit, die lächerlich kleine Zahl der bei der Wahl-urne erscheinenden und die große Zahl der Passivisten. Jedoch können wir uns nicht des, von einem alten Staatsmanne ausgesprochenen Gedankens enthalten, der den Indifferentismus auch in seinen neuesten Briefen als den Tod einer Nation bezeichnet. Nimmt jene moralische Krankheit größere Dimensionen an einem Staatskörper, dann können sich die Worte Franz v. Pulkfy's, des berühmten Sohnes ihrer Stadt, auch leicht erfüllen, daß bei einem neuen Friedensschluß es vielleicht gar keine ungarische Nation auf Erden geben wird.

Dies alles war notwendig zu erwähnen zum Verständniß unserer lauen, unwilligen, indifferenten Wahl.

Bis zum Wahltage erinnerte uns, einige ausgehigte Fahnen ausgenommenen Nichts an die Tragweite und Bedeutung der Wahl. Am 6 d. M. sah man ein Häuflein Neugieriger sich auf der Promenade zu versammeln. Um 8 Uhr früh kamen die Wähler mit einer überwiegenden Zahl Neugieriger vor das Stadthaus, und harreten der Dinge, die da kommen sollten. Nach einer halben Stunde erschien auch der Kandidat Herr v. Hodoffy an der Spitze seiner Bezirkswähler. Die Dorf-Zigeuner bemühten sich ein wenig Inspiration in die Wähler einzugeigen, dies ging aber nicht. Einige schwache Eljen Kufe, und der Wahlpräses ver kündete in ungarisch und slowakischer Sprache das Wahlresultat: Da sich innerhalb einer halben Stunde kein Gegenkandidat meldete, ist Herr v. Hodoffy zum Abgeordneten des Zebner Wahlbezirks einstimmig gewählt worden. Nachdem das unterdessen ausgefertigte Wahlprotokoll überreicht wurde, hielt Herr v. Hodoffy eine kurze Ansprache an die Wähler, hierauf folgten Eljen Kufe, und der Wahlschlus wurde beendet.

Wir sprechen schließlich die Überzeugung aus daß unter Herr Abgeordnete seine eminenten Fähigkeiten zum Wohle unseres Vaterlandes zur Geltung bringen und die Übereinstimmung mit seinen Wählern aufrecht halten wird. G+a.

Kleine politische Rundschau.

Wien, 7. August. Laut neuestens eingelangter Nachrichten sind im Gernez-Gebirge sechs tausend Insurgenten konzentriert. Aus Albanien ging ein Hilfskorps von 3000 Mann Hadshi Loja zu Hilfe. Die angesehensten bosnischen Grundbesitzer wurden, da sie sich der Bewegung nicht anschließen wollten, in Serajevo eingekerkert. Selbst die Katholiken Serajevo's werden gezwungen, die Waffen gegen die Okkupations-Truppen zu tragen.

Hauptquartier der 18. Division in Mostar, 6. August. Meldung der „Neuen freien Presse“: Die Division hatte bis gegen Ende Juli Stellungen längs der Grenze eingenommen; in den letzten Tagen des Juli wurde die Division mit überraschender Schnelligkeit und gelungener Geheimhaltung der Bewegungen bei Bergoraz konzentriert. Am 1. August wurde die Grenze überschritten, bei dieser Gelegenheit wurden an sämtliche Truppen Marsch-Anforderungen höheren Grades gestellt und trotz des äußerst schwierigen Terrains, der hochgradigen Hitze, der schweren Nachtmittagshitze und des Wassermangels in glänzender Weise durchgeführt. Die Instruktionen des Kommandierenden Sovanovic's lauten dahin, mit möglichster Rücksicht vorzugehen. Die nöthigen Vorarbeiten, um die Okkupation anzubahnen, machten in Lubuski, wohin die Division nach der Grenz-Überschreitung am 2. d. dirigirt worden war, einen Aufenthalt von einem Tage notwendig, da die Anforderung nach Mostar, wegen der Unterbringung der Truppen Sorge zu tragen, ergehen und erwidert werden mußte. Mittlerweile wurden in Mostar schwere Unruhen hervorgerufen durch die Agitation der aus Niksic's Feinerzeit geflüchteten Türken. Diesen Unruhen fielen die hervorragenden Amtspersonen, welche sich der Okkupation unterwerfen wollten, zum Opfer: ein gewisser Alievaz Ali Gendi bemächtigte sich mittelst Terrorismus des Stadtregentes, der österreichisch-ungarische Generalkonful flüchtete nach Metkovic's. Der Truppen-Kommandant trat angehts dieser Ereignisse den Vormarsch mit der gesamten Division am 3. d. an und erreichte Cerna. Am 4. d. stieß die Avantgarde-Brigade (2. Gebirgs-Brigade, Oberst v. Klimburg, mit dem an der Spitze befindlichen 7. Feldjäger-Bataillon, Oberstleutnant Klose) auf 500 bis 600 gut bewaffnete Insurgenten, welche die Straßensperre bei Ciskut besetzten und die Jäger mit Gewehr-schüssen empfangen. Letztere, unterstützt vom Regiment König der Belgier, vertrieben rasch unter Mitwirkung der Gebirgs-Batterie die Insurgenten aus ihrer Position. Die Verluste der Jäger betragen 4 Verwundete. Zwei Häuser der Drijschaft Brotno geriethen in Brand. Die Division hielt am 4. d. in Ciskut, am 5. d. wurde der Marsch nach Mostar fortgesetzt.

Tagesneuigkeiten.

Die General-Versammlung der Gemether Bade-Actien-Gesellschaft — welche irrthümlich auf den 10. d. M. angekündigt wurde — wird erst am 20. d. M. im Baderorte selbst stattfinden.

Bei dieser Gelegenheit wird auch ein gemeinsames Diner veranstaltet werden. Die Verathungsgegenstände haben wir in der vorigen Nummer mitgetheilt.

Vom Kindergarten. Der Bau des Vereinsgebäudes zum Zwecke eines Kindergartens, ist nahezu beendet, und gereicht dieses, seinem Zwecke vollkommen entsprechend gebaute Kinderspiel der Ungargasse und der Stadt zur Zierde, dem Vereine zur Ehre.

Geräumige, lustige und lichte Lehrsäle, mit einem großen Spiel- und Tummelplatz, werden den Kleinen unserer Stadt diesen Ort lieb und werth machen und ihre kleinen Herzen für die lebenswürdige sachthichtige Kindergärtnerin, höher schlagen lassen.

Der neue Semester beginnt Montag den 19. August, so lange noch das wärmere Wetter anhält im alten Locale, Slovatischer Garten, um bei eintretender schlechterer Zeit ins eigene Haus zu übersiedeln.

Jeder Mutter sei dieses Institut aufs Wärmste empfohlen.

Die Fachsektion für Musik und bildende Künste des Szegheny-tör wird nach Ablauf der Ruhe-Saison in der Lage sein, interessante Kunstgegenstände auszustellen und zwar in erster Reihe niedliche Statuetten mit deren Vollendung gegenwärtig ein Vereinsmitglied beschäftigt ist.

Die Kirchdraufer, Zebner und Nagy-Sároser Truppengarnisonen trafen Donnerstag hier ein und marschirte das Regiment gestern in den Frühstunden zur heurigen Concentrirung nach Kaschau ab.

Das Barfelder Bataillon rückte gestern ein und erfolgte dessen Abmarsch erst heute. Das eingetretene heftige Regenwetter dürfte den Marsch der Truppen unangenehm und beschwerlich machen.

Advokatur-Prüfungen. Die Gesuche um Zulassung zur Advokaten-Prüfung sind nach einer Verordnung des Justizministers, von jenen Individuen, welche ein anderes als richterliches oder Lehramt bekleiden, bei ihren vorgesetzten Behörden, von jenen Individuen aber welche kein Amt bekleiden, bei dem Präsidenten des in ihrem Aufenthalts-Sprengel befindlichen Gerichtshofes einzureichen. Es versteht sich von selbst, daß zur Bezuegung des Umstandes, ob der Gesuchsteller in die Liste der Advokatenkammer bereits eingetragen war und während der Zeit seiner Praxis etwa in Disziplinar-Untersuchung stand, die betreffende Advokatenkammer kompetent ist und daß über den Umstand, welcher Art die Moralität des Gesuchstellers nach Absolvierung der Rechtspraxis war, nur die vorgelegte, beziehungsweise Aufenthalts-Behörde ein Zeugniß ausstellen kann.

Heizung ganzer Städte. In New-York ist, wie in dortigen Blättern zu lesen, der sehr interessante und in volkwirtschaftlicher Beziehung bedeutende Versuch: ganze Stadttheile von einem Punkte aus zu heizen, vollständig gelungen. Das System beruht darauf, daß von dem Dampfessel einer Centralstelle aus der Dampf auf beträchtliche Strecken hin durch Straßenrohre weiter geleitet und in die Hauseinrichtungen eingeführt wird. Die Einrichtungen unterscheiden sich im Ganzen wenig von den analogen der Gas- und Wasserleitungen, auch die Manipulationen sind ähnlich, wie bei diesen, gefahrlos und leicht zu bewerkstelligen. Mit den Versuchswerken in Lockport wurde im vorigen Jahre begonnen und während des letzten Winters wurden bereits gegen 200 Häuser aus ihnen gespeist. Die Centralstelle enthielt zwei Dampfessel von 16 zu 5 und 8 zu 8 Fuß; die nach allen Richtungen sich verzweigenden Leitungsrohre betragen drei laufende (englische) Meilen. Ein sehr feiner konstruirter Dampfessel in jedem Hause zeigt nicht nur den Gesamtverbrauch des ganzen Hauses, sondern auch den Einzelverbrauch für jede Räumlichkeit in Kubikfuß an. In den Straßenleitungen ist auf eine Entfernung von je hundert Fuß ein Expansions-Ventil angebracht. Eine Kondensation findet in den Stakenleitungen nicht statt. Die Röhren sind zunächst mit einer dünnen Lage Asbest-Papier bedeckt, dann kommt eine Umhüllung aus russischem Filz und schließlich eine solche von Manila-Papier, so daß das Ganze aussieht, als sei es mit dünnem hellbraunem Papier umwickelt. Die so eingehüllten Eisenröhren liegen in einer Holz-Umhüllung, die etwa 3/4 Zoll weiter gehöhrt ist, als das Eisenrohr mit seiner Filz-Bekleidung; sie werden genau wie Gas- und Wasser-Leitungsrohre gelegt. Die Vertheilung der Hitze in den einzelnen Räumlichkeiten der Häuser wird durch Ausstrahler vermittelt, die in ein-zölligen vertikalen entweder im Kreise oder in einer Doppelreihe gelegter Röhren bestehen und ein Abflußrohr für den kondensirten Dampf enthalten.

Viktor-Emanuel-Denkmal. König Humbert hat eine Million Lire zur Errichtung eines Denkmals für Viktor Emanuel in Turin gewidmet. Es wird nun ein Konkurs für italienische Bildhauer ausgeschrieben, welche sich um die Herstellung dieses Denkmals bewerben wollen. Die Entwürfe im Maßstabe von 1 zu 10 sind längstens bis letzten Feber 1879 einzufenden, welche dann während des Monats März zur öffentlichen Ausstellung gelangen. Der Schöpfer des von der Jury als besten erklärten Entwurfes erhält 6000 Lire Entschädigung und der Gemeinderath von Turin hat mit demselben die weiteren Vereinbarungen über die Ausführung des Monumentes, eventuell mit einigen Aenderungen zu treffen.

Das Wort „Budget“. Dieser in der parlamentarischen und politischen Redeweise unseres Zeitalters täglich vorkommende Ausdruck wurde zu Anfang dieses Jahrhunderts zunächst von den Franzosen der englischen Sprache entlehnt. Das Wort Budget, welches seinerzeit im Englischen so viel bedeutete als „Chatouille

des Königs“ oder „königlicher Schatz“, stammt von dem altfranzösischen Worte „boulge“ ab, womit man eine „kleine Geldbörse“ bezeichnet und das sich noch heute als „bougette“ („kleine Reisetasche“) erhalten hat. Aus „budget“, welcher Ausdruck namentlich in der Burgunder Gegend gebräuchlich ist, entstand durch die englische Aussprache das Wort „budget“, womit man anfangs jenen Ledersack bezeichnete, in welchem sich die in das Parlament gebrachten Actenstücke befanden, die das Erposé des jeweiligen Standes der öffentlichen Einnahmen und Ausgaben enthielten. Später wandte man das Wort auf den Inhalt statt auf den Behälter an und so kam es, daß jenes Erposé der Einnahmen und Ausgaben des Staatsbudget genannt wurde.

Wirthschaftliches.

Generalversammlung der „Riunione Adriatica di Sicurtä“ in Triest.

Am 6. d. wurde in Triest unter dem Vorsitze dem General-Direktor Ritter v. Daninos die dies-jährige ordentliche General-Versammlung der „Riunione Adriatica di Sicurtä“ abgehalten und in derselben der 39. Rechnungsabluß über die Elementar-Versicherungen für das verfloßene Jahr sammt dem bezüglichen per 31. Dezember 1877 abgeschlossenen Bilanzkonto, nach vorangegangener Prüfung und Constatirung des Richtigbefundes seitens der Revisoren, den Aktionären vorgelegt.

Dem zur Verlesung gelangten Berichte entnehmen wir, daß die Direktion anlässlich der Feier des vierzigjährigen Bestandes der Anstalt eine Denkschrift verfaßt hat und zur Vertheilung bringen wird, enthaltend, eine mit Ziffern belegte Darstellung der Operationen und Leistungen der Gesellschaft während der zurückgelegten vier Decennien, deren Hauptergebnis in runden Ziffern und Gulden Oesterreichischer Währung die folgenden sind:

Gesammbetrag der versicherten Werthe 20.000 Millionen, der entsprechenden Prämien 115 Millionen, der bezahlten Schäden (außer den vier Millionen Gulden betragenden Schadenzahlungen in der Lebensbranche) 76 Millionen, der realisirten Gewinne fl. 3.790.000 und der per Aktie vertheilten Dividende fl. 1026.

Die „Riunione“ hat auch im Jahre 1877 eine namhafte Steigerung in ihren geschäftlichen Operationen zu verzeichnen. Die in den verschiedenen Elementar-Branchen (Feuer, Hagel und Transport) im Jahre 1877 abgeschlossenen Versicherungen erreichten die Höhe von rund 962 Millionen Gulden an versicherten Werthen und fl. 6,818.418.56 an Prämien, während letztere sich im Jahre 1876 auf fl. 6,190.057.76 belaufen hatten. Die bezahlten Schäden betragen fl. 7,735.054.50. Die für Feuer- und Transport-Versicherungen nach Abzug der auf die abgegebenen Rückversicherungen entfallenden Antheile zurückgelegten Reserven beziffern sich auf fl. 5,943.790. und zwar fl. 1,252.645.11 Baar- und fl. 4,691.144.89 Zeitprämien. Außerdem wurde die Special-Reserve für Hagelversicherungen um fl. 50.000 erhöht, so daß diese jetzt fl. 250.000 erreicht. Die Summe der Gesamt-Reserven zuzüglich derjenigen der Lebensbranche, welche sich laut legtem Abshlus auf fl. 4,201.157. — belief, betragen fl. 10,709.473.37. Nach Zurückstellung der verschiedenen Reserven und Bestreitung aller Auslagen resultirt aus der ganzen Gebahrung, mit Ausnahme der erst Ende dieses Jahres wieder zur Rechnungslegung gelangenden Lebensbranche, ein Gewinn von fl. 231.340.38, aus welchen nach Ausschneidung von fl. 20.000, die aus Anlaß der vierzigjährigen Jubelfeier zur außerordentlichen Dotirung des Fonds der Beamtentasse und zu wohltätigen Zwecken verwendet werden, dann unter Abzug des Antheils für den Gewinn-Reservefonds, der Tantieme für die Gesellschafts-Verwaltung, des regelmäßigen Beitrages für die Versorgungs- und Spantasse der Gesellschafts-Beamten, die Vertheilung einer Dividende von fl. 42. per Aktie beschloffen wurde, welche mit dem 11. Juli d. J. zur Auszahlung kommen wird.

Aus der Bilanz sind folgende Posten hervorzuheben: Activen: fl. 1,980.000 ausstehende Einzahlung auf die Aktien, fl. 163.306.55 Cassabestände (bei der Direction und den General-Agenten), fl. 580.770.61 bei der Oesterreichischen Creditanstalt, bei Sparcassen und verschiedenen Banquiers eingelegte Gelder, fl. 687.874.33 Wechsel-Portefeuille, fl. 1,061,131 Effecten (laut Specification), fl. 635.000 Realitäten in Triest, fl. 50.888 Darlehen auf Werthpapiere, fl. 77,154.25 Hypothekar-Darlehen, fl. 7,588.939 63 Zeitprämien fl. 968.281.66 Saldo förmlicher General- und Haupt-Agenturen, fl. 171.817.92 Ausstände bei Gesellschaften. Passiven: fl. 3,300.000 Aktien-Kapital, fl. 314.526.37 Gewinn-Reservefonds, fl. 5,943.790 Prämien-Reserve der Feuer- und Transport-Versicherungen für eigene Rechnung fl. 250.000 Special-Reserve der Hagelversicherungen, fl. 226.360 Schaden-Reserve fl. 356.073.42 Saldo zu Gunsten verschiedener Gesellschaften, fl. 2,897.794.75 den Rückversicherern zukommende Zeitprämien.

Die Generalversammlung erteilte der Direktion das Abolutorium.

Bei den hierauf vorgenommenen Wahlen wurden die Herren Gustav Landauer als Directions-Mitglied und Baron Emil v. Morpurgo zum Revisor wiedergewählt.

Ein sand Mittlungen wo Kaufe die Unterhaltu Weib Umgebung vermag, so zu haben.

Die da als f da brauntheu und delnden M In

den Pa und Freud der Regel Stand ha Als

treten beg den Horiz Bäumen e dem sie e Scene ein Noo

sich an de dem Anbl Gestalten und es ist torps für wiederholt Ma

terie-Waa Inerat n 4. Seite daß Herr seine Wa Spargna

2-6, an 2-3.) zu dem das V. S das bew Empfehle ihm, auf alitäre

Schiedenau für Da Ravissan sich, eine Wi

merkamt beiläufig und dann wird, so zu kauf der erste Empfehle

über Besch in einer n haben. W lebhaften oder zwei die Athm Hebung d Mittel zu

wirklichen den Theer alle Affekt jeder Maß um damit führen, di

Bon sehr Beschwerde vollständig Ge

Flacon 6 nemensu kommt.

Ein gelungenes Gartenfest. Im Officiersgarten fand Mittwoch Abends ein Fest statt, welches so gelungen war, daß es mit Recht als Höhepunkt der im Laufe dieses Sommers dort veranstalteten gemüthlichen Unterhaltungen bezeichnet werden kann.

Veinake Alles, was unsere Stadt und die nächste Umgebung an Jugend und Schönheit aufzubieten vermag, schien sich dießmal ein Rendez-Vous gegeben zu haben.

Die Musik executirte die gewählten Piegen und als sie hierauf eine beliebte Tanzweise intonirte, da brante der Boden unter den Stifelleten und Füßchen und es mußte der hinreißenden Gewalt der tanzdelnden Rhythmen freier Spielraum gegönnt werden.

In einem Nu wirbelten denn auch die ringelnden Paare am Tanzplaz, daß es eine wahre Lust und Freude war, während im Hintergrunde die Kugeln der Regelbahn statutenmäßig erdröhnten und die tapfer Stand haltende Schaar der Neune lichteten.

Als hierauf die Dämmerung allmählig einzutreten begann und das Abenddunkel seine Fittige über den Horizont ausbreitete, wurden wieder die an den Bäumen angebrachten Lampions entzündet, welche indem sie eine matte angenehme Helle ausstrahlten, der Scene einen märchenhaften Anblick verliehen.

Noch lange verblieb die Gesellschaft im Garten, sich an den Musikklängen, der frischen Luft und an dem Anblick der grazjös sich fortbewegenden Gajellen-Gestalten ergözend. — Es war ein reizendes Fest und es ist unsere angenehme Pflicht dem g. Offizierscorps für dasselbe die Anerkennung des Publikums wiederholt zum Ausdrucke gelangen zu lassen.

Max Hatschek, Budapester Optikus und Galanterie-Waarenhändler (alt. Sohn Sidor Hatschek) dessen Inserat wir unlängst erwähnten, befindet sich auf der 4. Seite unserer heutigen Ausgabe; wir ersehen daraus, daß Herr Hatschek nur bis 15. D. (Donnerstag) Abend seine Waaren ausgepackt läßt. (Hauptgasse, neben Herrn Spargnapane Zuckerbäcker, B. M. 8-12, N. M. 2-6, an Sonn- und Feiertage B. M. 9-12, N. M. 2-3.) Daß er in Ungarn, der einzige Optikus ist, zu dem die Herren Augenärzte ersten Ranges (und das P. T. Publicum) das größte Vertrauen haben, das beweisen seine, in dem Inserate erscheinenden Empfehlungszugnisse genügend. Zu haben sind bei ihm, außer den optischen Waaren, auch Specialitäten Galanteriewaaren, große Auswahl der verschiedenartigsten Photographien, Parfümeriewaaren, etc. für Damen: das bekannte Schönheits-Mittel: „La Ravissante perfectionnée“, welches wie wir hören, sich, eines ziemlich großen Abfages erfreut.

Wir empfehlen dies darum der besonderen Aufmerksamkeit des P. T. Publicum, da Herr Hatschek beiläufig im nächsten Jahre nicht nach Eperjes kommt, und dann das P. T. Publicum keine Gelegenheit haben wird, seine Gläser bei einer solch renomirten Firma zu kaufen, wie die, des Herrn Hatschek, der von Seite der erleren Herrn ung. Augenärzten, die besten Empfehlungen befigt.

Viele Personen beklagen sich Morgens beim Erwachen über Beschwerden und Beklemmungen im Halse, die ihre Ursachen in einer mehr oder weniger starken Verschleimung des Schlundes haben. Man macht, um auszuspeien, die heftigsten Anstrengungen, welche häufig den Husten und zuweilen sogar einen lebhaften Brechreiz herbeiführen und erst nach Verlauf einer oder zwei Stunden und mit größter Mühe gelingt es, sich der die Athmung beschwerenden Hindernisse zu entledigen. Die zur Sebung dieses außerordentlich beschwerlichen Uekels dienenden Mittel zu nennen, heißt somit allen davon Befallenen einen wirklichen Dienst erweisen und zwar handelt es sich hier um den Theer, welcher eine so äußerst günstige Heilwirkung auf alle Affektionen der Athmungsorgane ausübt. Es genügt, bei jeder Mahlzeit zwei oder drei Gupotische Theerapfeln zu nehmen, um damit mit größter Schnelligkeit eine Linderung herbeizuführen, die man umsonst in einer großen Anzahl mehr oder weniger theureren und umständlichen Medicamente gesucht hatte. Von zehn werden in acht oder neun Fällen diese regelmäßigen Beschwerden durch den fortgesetzten Gebrauch der Theerapfeln vollständig verschwinden.

Es verdient hervorgehoben zu werden, daß, da jeder Flacon 60 Kapseln enthält die ganze Cur auf den kaum nennenswerthen Preis von 10-20 Kreuzer täglich zu stehen kommt.

Der rasche Absatz, den dies Produkt gefunden, hat zahlreiche Nachahmungen davon hervor gerufen Herr Guyot kann daher eine Garantie nur für diejenigen Flacons übernehmen, welche seine Unterschrift in dreifarbigem Drucke tragen.

Debet in: allen Apotheken, Generalverhandt von Deutschland und Oesterreich-Ungarn **Gmain & Comp.** Frankfurt a. M.

Fruchtpreise vom 9. August 1878.

Woggen per 100 Kilogr.	fl.	6.—	6.50
Weizen " 100 "	"	8.—	9.—
Gerste " 100 "	"	5.75	6.25
Hafers " 100 "	"	4.25	5.—
Weiss " 100 "	"	—	—
Erbsen " 100 "	"	—	—
Linsen " 100 "	"	—	—
Bisolen " 100 "	"	8.—	9.—
Erdäpfel " 100 "	"	—	—

Die in Wien am 3. August gehobene Zahlen: **17. 10. 56. 67. 74.**

Die nächste Ziehung ist am 17. August 1878.

Felelős szerkesztő: **Kyss Géza.**

Kiadó-tulajdonos: **Az Eperjesi Bankegylet.**

**Az eperjesi takarékpénztár
t. 1878. évi augusztó 27-én
d. u. 2 1/2 órákor
sz. kir. Eperjes város tanácstermében
évi rendes közgyűlést**

tart; melyre a t. c. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tanácskozási tárgyak:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt esztendőnek társulati üzletfolyamáról.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása s a nyereség felosztása.
4. Az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentése.
5. Több részvényes indítványa az alapszabályok 51. §-nak módosítása iránt, s evel kapcsolatban
6. Az igazgatóság indítványa az alapszabályok 61. §-nak módosítása iránt.
7. Gáspáry, sz. Noszticzus Teréz asszony váltótartozásának elengedése iránti folyamodványa.
8. Özv. Grieger Mária asszony kegydíj iránti folyamodványa.
9. Jótékony adományok megszavazása.
10. Az igazgatóság és felügyelő bizottság megválasztása.

Eperjesen, 1878. júliushó 19-én.

Az igazgatóság.

127 2-3

Zu vermiiethen.

Das Haus in der unteren Vorstadt, welches ganz neu hergerichtet wurde, ist im ganzen mit einem Stück Garten sammt Brunnen vom 15. September 1878 **billig zu vermiiethen.** — Zu erfragen bei **Josef Kleinody** im Hotel Stamm, wo selbst ein ganz neuer **Streicher-Concert-Flügel** zu verkaufen ist und auch alle anderen **Möbel-Gegenstände** als: schöne **Luster, Spiegel, Betten, Chiffons, Tische** und auch **2 Billards** nebst verschiedenen anderen Gegenständen. 2-3

Dresch-Maschinen

Stiftensystem für Handbetrieb oder für 1 bis 4 Zugthiere mit Pugsapparat liefern in anerkannt bester Ausführung und unter Garantie für leichten Gang, große Leistungsfähigkeit zu billigen Preisen. Solide Agenten erwünscht; Wiederverkäufer hohen Rabatt. — Man schreibe an **Ph. Mayfarth & Comp. Maschinenfabrik Frankfurt a/Main.** 85 13-16

Arverési hirdetmény.

Az eperjesi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik: mikép néhai Pehatsek Sofia hagyatékához tartozó Eperjesi 41. számú tjkönybeni 1458. helyrajzi szám alatti 222 frtnyi és 1460-1461. helyrajzi szám alatti 750 frt értékű rétek, — valamint az 1756/a. helyrajzi számú 360 frt, — az 1787. helyrajzi szám alatti 405 frt, — az 1986. helyrajzi számú 675 frt 80 kr., — és az 1782. helyrajzi szám alatti 117 frt 50 kr. értékű szántó-földek az 1878. évi augusztushó 21-ik napjának délelőtt 9 órákor Eperjesen Dobay Sándor kir. közjegyzőnek hivatalos helyiségeiben önkéntes és nyilvános árverezés útján — becsáron alól is következő feltételek mellett fognak eladatni:

1. Kikiáltási árak a fentebbi becsárak.
2. A venni kívánók 10% bánatpénzt tartoznak letenni.
3. A vételár az árverezésnek befejezése és jóváhagyása után három nap alatt lefizetendő.
4. Vevő a megvett birtoknak használatába azonnal belép, — az átíratás azonban csakis az egész vételár kifizetése után eszközölhető.
5. Az árverési feltételek meg nem tartása esetén a prdts. 459. §-ban foglalt jogkövetkezmények súlya a vevőt terhelendő.

Kelt az eperjesi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1878. évi júliushó 25-én tartott üléséből.

Tahy M.,
h. jegyző.

Mérey,
h. elnök.

KÖNIGSMÜHLE

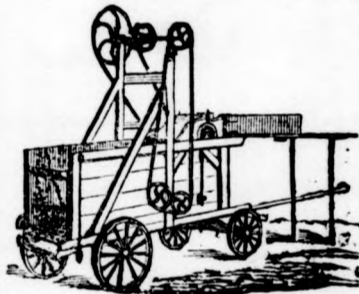
Rollgerste-Fabrik
von

**HEDRICH & STRAUSS
BUDAPEST**

empfehlen ihr allgemein beliebtes Fabrikat von **Rollgerste Gerstenmehl** } aus neuer Gerste
Schälerbsen } 123 3-6
Maisgries
zu **billigsten Fabriks-Preisen.**
Proben und Preis-Courante werden auf Verlangen franco eingesendet.

**Umrath és Társa
Prágában.**

Mezőgazdasági gép gyárosok

ajánlják, a szilárd kivitel, könnyű járás, nagy munkaképesség, és tiszta cséplésről legelőnyösebben ismert, úgy ráman álló mint kerekeken álló

kézi és járgánycséplőkészületeiket

1-től 8 ló, vagy ökörerőig.

Továbbá készítünk különféle nagyságu és elismert jó minőségű

tisztító rostákat, kukorica morzsolókat és szecs kavágókat. 18-20

Képes árjegyzékek bérmentve és ingyen küldetnek.

67

85 13-16

Az Eperjesi Takarékpénztárnál

a 7%-kos betétek 1879. évi januárhó 1-től kezdve csak 6%-kal fognak kamatoztatni; miről is ez intézet t. c. betevői ezennel értesitetnek.

129 2-3

Eperjes, 1878. évi augusztó 1-jén.

Az igazgatóság.

Die Eperjeser Sparcassa

verzinst die 7%-gen Einlagen vom 1. Jänner 1879 an nur mit 6%; wovon die p. t. Einleger dieses Institutes hiemit verständigt werden.

Eperjes am 1. August 1878.

Das Direktorat.

AZ EPERJESI BANKEGYLET

köztudomásra hozza, hogy **1879. januárhó 1-től** kezdve kamatlábát időszerűleg rendezvén, az akkoráig **7%-től betétek után csak 6%-tólival fog fizetni.**

133 1—

Der Eperieser Bankverein

bringt hiemitt zur Kenntniß, daß er seinen **Zinsfuß regulirend, vom 1. Jänner 1879 an, die bis dahin mit 7% verzinsbaren Einlagen, nur mit 6% verzinßen wird.**

Eperjes, 1878. aug. 6-án.

Az igazgatóság.

Zu verkaufen.

Ein großer Garten, nebst 50 Kübel Prima-Tafel-Äpfel ist stündlich aus freier Hand zu verkaufen. Näheres beim Eigenthümer

Jakob Hartmann,
obere Vorstadt Eperies. 124 3—3

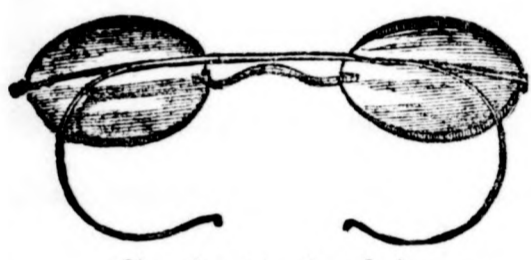
Ein adeliges commoaffirtes Gut in **Kálnás** Sárojer Komitat in Toplaer Thale, 3 Meilen von Eperies, bestehend aus Wohn- und Wirtschaftsgebäuden, Gärten, — 372 Kath.-Joch Aekern, 13 Kath.-Joch Wiese und 63 Kath.-Joch Weide ist vom 1. Oktober 1878 gerechnet auf mehrere Jahre unter sehr vortheilhaften Bedingungen zu verpachten.

Nähere Auskunft ertheilt Advokat **A. Tomka** in Eperies. 125 3—3

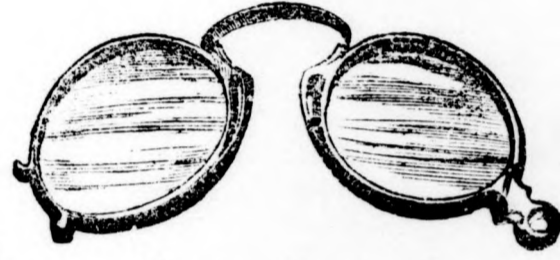
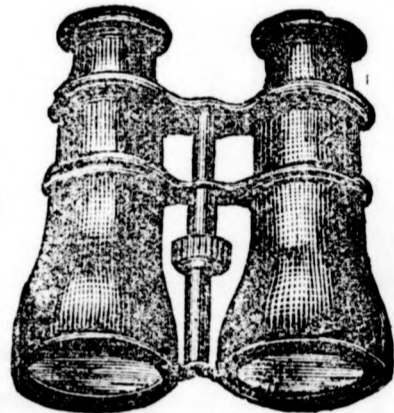
A budapesti kereskedelmi akademia

Folyó évi szeptember 1-jén nyitja meg huszonkettedik tanévét. Az intézet ezental a gymnasium, real vagy polgáriskola 4. osztályához csatlakozó **háromosztályú feisőbb kereskedelmi tanintézet** lesz, egy előkészítő osztályal. Az intézet végzett növendékei jogosítva vannak az egyévi önkényesi szolgálatra. Prospectusokkal és bárminemű felvilágosítással szívesen szolgál **az igazgatóság.**

Csak e hó 15. (csütörtök) estig. || Nur bis 15-ten (Donnerstag) Abend.
(Bártfára ez egyszer nem jövök). (Nach Bartfeld komme ich dies einmal nicht).

Szabott árak!

Feste Preise!

HATSCHÉK, OPTIKUS

Hatschek Miksa*, budapesti látszerész (Váci utca 23., a Kristóf-gyógyszertár mellett), (a budapesti orvos egyetem és a Szt. Rókus kóroda szemészeti osztályainak, valamint Magyarország első rendű szemorvos urak látszerészé), **csak e hó 15. (csütörtök) estig** van itt, nagy látszerészeti és csinos **különleges** diszmitű arukkal, legfinomabb illatszerek és más választéki fényképekkel.

Főntca, Spagnapane cukrász ur mellett (Eperjes).

Található délelőtt 8—12-ig, délután 2—6-ig. (Vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9—12, délután 2—3-ig).

Nálam a szem előbb megvizsgáltatik, s csak ezután adom az általam **biztosan** meghatározott üveget. (Bizonyítványok elsőrendű szemorvos uraktól e hirdetés végén — és nálam eredetiben — olvashatók).

Helyben kapható: **szemüveg, cvickér, stecher**, (olvasás- és íráshoz, valamint nap, por, szél és hó ellen, továbbá kancsalitók és halogyműtözötték számára **monokl** (egy szem elé), jó színházi **látéső**, egyes és kettős **táveső**, érelgmérő (**Aneroyd-Baromètre**), mindennemű **hómérő**, orvosi hőmérő (Leysér-féle és maximal), **mesterséges szem**, (a természetéhez hasonló, ugyanitt a szemüregbe is tétetik) minden szín és nagyságban, **nagyító üveg**, göröső (Microscop), **napóra** és **delejtű**, rajzeszköz, zsebkörző, rajztoll, vízszímmérő, métes- és hüvelymérő. **hivatalosan** hitelesített **lómérték** (méter-rendszer) **folyadék-mérő** (bor, sör, tej, cukor, fagyalt, ecet, lág, petroleum stb.-nek), **hivatalosan** hitelesített **szesz-mérő** (százas rendszer) átszámítási könyvvel, **microphore** (a fényképek plastikus nagyítására) stb.

Fényképek, vizitkártya és kabinet alakban. XIII. Leó pápa ő szentsége legújabb fénykép-arcsképe vizitkártya alakban.

Óreg vagy törött látszerészeti tárgyak javíttatnak, avagy újakért becsérélhetők. Valódi teknőcbéka konty-fésűk, teknőcbéka hajttúk, valódi gránát-gyűrűk, utánzott korall gyöngyök, mell- és manchetta-gombok, melltűk, pénz-, látogató-jegy-, és szivartárcák, gyufa- és dohánytartók, tollkészek (angol acélból), kitűnő fogkefék, jó minőségű fésűk, Windsor-szappan, glicerin-szappan, valódi angol Ess-Bouquet, valódi kölni víz (Eau de Cologne), rizspor, tyukszemkarikák stb. stb.

Präservatives halhályag- és kaoutschoukból (ugyan ilyen gyűrű alakban).

Átlátszó kártyák, Tréfás fényképek.

Ugyanott kapható a kitűnő minőségű mérgegmentes, hivatalosan megvizsgált s hasznos **szépitőszert**:

„LA RAVISSANTE PFRFECTIONNÉE“

mely az arcbőrnek finom halvány rózsaszínűt ad, azt bárszony finomná teszi és minden tisztálanságot mindenkorra eltávolít. — Egy üvegtök ára frt. 1.50. 1 darab hozzá szükséges szappan „Savon Perfectionné“ 30 kr. (A szappannak külön, ninesen hatása, de igen kellemes szaga a mosás közt).

Bizonyítványok (nálam eredetiben találhatók).

E sorok által bizonyítom, hogy én mindennemű szemüvegeket, nemkülönben más látszerészeti tárgyakat, magam gyógyszerészeti szükségletére már több év óta Hatschek MIKSA budapesti optikus ur kereskedésében, még pedig a **legteljesebb megelégedésemre** veszek; továbbá bizonyítom, hogy Hatschek MIKSA ur, mindazon szemüveg használóknak, szembetegeknek és halogyműtözöttéknek, kik orvosi segély végett hozzám fordultak, rendelkezésemhez képest, mindenkor finom, optikailag köszörült és célszerű **üvegeket**, **kellő alakban** és színben szolgáltatott volt.

Ez oknál fogva jó lelekkel ajánlom Hatschek MIKSA budapesti optikus urat mindazoknak, kik jó optikai üveget szükségelnek.

Minek nagyobb erejét kiadtam ezen ajánló bizonyítványt.

Budapest, 1869. július 1. (P. H.) **Dr. Hirscher s. k.**, szemorvos.

Ugyanezt bizonyítom én is, vezetésem alatt álló, budapesti sz.-Rókus kórház szemészeti osztályára és magam rendelésére vonatkozólag.

Budapest, 1869. nov. 27. (Hiv. pecsét.) **Dr. Siklós Gyula s. k.**, szemorvos.

E két bizonyítványon kívül, más elsőrendű szemorvos urak ajánlataival is bírok.

Kérem! Nevenhez hasonló több ugyanazon üzletű cég létezésén, kéretik a t. c. közönség, minden félreértés elkerülése végett, **céget és üzlethelyiséget hollétét különös figyelembe venni** kegyeskedjék. (Budapest, vaci utca 23. nagy Kristófház).

Nyomatott az „Eperjesi Bankegylet“ gyorsajtóján Eperjesen.

Max Hatschek*, Budapesti Optikus és Galanteriewaaren-Händler, (23. Waitznergasse, neben der Apotheke zum „Grossen Christof“), (Optiker und Lieferant der Augen-Kliniken der Medizinischen-Universität, sowie des Sct. Rochus-Spitals in Budapest, als auch sämtlicher ersterer Herren Augen-Ärzten in Ungarn), **ist nur bis 15. d. M. (Donnerstag) Abends** mit einem grossen Lager optischer Gegenstände, Specialitäten-Galanterie-, und Parfümerie-Waaren, sowie grosser Auswahl verschiedenartiger Photographien.

Hauptgasse neben Herrn Spagnapane Zuckerbäcker (in Eperies).

Zu finden Vormittag von 8—12, Nachmittag von 2—6. (An Sonn- und Feiertagen Vormittag von 9—12, Nachmittag von 2—3).

Bei mir wird das **Auge** vorerst **untersucht**, und erst nach Diesem, gebe ich das durch mir, mit **Sicherheit bestimmte** Glas.

Empfehlungs-Zeugnisse (von ersten Budap. Herren Augenärzten) sind am Ende dieser Annonce zu lesen.

Zu haben: **Brille**, **Zwickel**, **Stecher**, (zum Lesen, Schreiben und Ferne-Sehen, ebenso gegen Sonne, Staub, Wind und Schnee) ferner für Schielende und Star-Operirte, **Monokl**, künstliches Auge (dem natürlichen ähnlich, wird auch daselbst in die Augen-Höhle eingesetzt) in jeder Farbe und Grösse, **Operngucker**, **Feldstecher** und **Fernrohr**, **Microscop**, **Vergrösserungs-Glas** (Loupe), **Thermomètre**, **Ärztliches** (Leysér'sches- und Maximal-) **Thermomètre**, **Aneroyd-Baromètre**, **Flüssigkeits-** und **Temperatur-Waage** (für Wein, Bier, Milch, Zucker, Gefrorenes, Essig, Lauge, Petroleum etc.), geachte **neue** 100-theilige **Braunweinwaage** mit Umrechnungs-Büchlein, **geachtetes Pferdemaass** (Mètre-System) **Wasser-Waage** (Libelle) **Métes-** und **Zoll-Maassstab**, **Reisszeug**, **Taschen-Zirkel**, **Reissfeder**, **Sonnenuhr**, **Compass**, **Microphore** (zur plastischen Vergrösserung der Photographien) etc. etc.

Photografien, in Visit- und Cabinet-Format.

Papst Leo XIII. allerneueste **Photografie** in Visitkarten-Format.

(Alte oder gebrochene optische Gegenstände werden reparirt, oder gegen Neue eingetauscht).

Echte **Schildkröt-Kämme**, **Schildkröt-Haarnadeln**, imitirte **Corallen-Colliers**, **Brust- und Manchettknöpfe**, echte **Granat-Ringe**, **Brustnadeln**, **Geld-**, **Visitkarten-**, **Zigarren-** und **Tabak-Täschchen**, **Federzeuge**, **Federmesser** (aus englischem Stahle), ausgezeichnete **Zahnbürsten**, gute **Friskämme**, echt englisches **Ess-Bouquet**, echtes **kölnisches Wasser** (Eau de Cologne), **Windsor-Seife**, **Glycerin-Seife**, **Reisspulver**, **Hühneraugen-Ringe**, etc.

Präservatives aus Blasen und Kaoutschouk (dieselben in Ringform).

Transparente Karten, **Komische Photographien**.

Daselbst ist zu haben das ausserordentliche, Giftfreie, ämtlich geprüfte und nützliche **Schönheitsmittel**:

„LA RAVISSANTE PFRFECTIONNÉE“

die dem Gesichte eine **blass-rosa-weissen Teint** verleiht, dieselbe **samtweich** macht, und jede **Unreinlichkeit für immer entfernt**. Ein Flacons fl. 1.50. Ein Stk. hierzu nöthige Seife „Savon Perfectionné“ 30 kr. (Die Seife allein hat keine Wirkung, ist jedoch beim Waschen angenehm riechend).

Zeugnisse (befinden sich bei mir in Originalen).

Ich bestätige hiemitt, dass ich seit vielen Jahren Augengläser, und viele andere optische Gegenstände für meinen Bedarf, aus der Handlung des Herrn MAX Hatschek, Budapesti Optikus, zu meiner **grössten Zufriedenheit** beziehe; ferner, dass Herr MAX Hatschek, jenen Augenglasbedürftigen, stets — meiner Anordnung gemäss — **feine, optisch geschliffene und zweckmässige Augengläser**, in **entsprechenden Formen und Farben** geliefert.

Desshalb bin ich bereit, den Herrn MAX Hatschek, Budapesti Optikus, **allen Jenen, die Augengläser oder andere optische Gegenstände gebrauchen, auf das Beste anzuempfehlen.**

Zur Urkunde dessen, meine Unterschrift und Siegel.

Budapest, am 1. Juli 1869. (Siegel.) **Dr. Hirscher m. p.**, Augenarzt.

Auch ich bestätige Dasselbe, bezüglich auf die, unter meiner Leitung stehenden Augenabtheilung des Sct. Rochus-Spitals, sowohl als auch bezüglich meiner Privat-Praxis.

Budapest, am 27. November 1869. (Ämtliches Siegel.) **Dr. Julius Siklós m. p.**, Augenarzt.

Ausser diesen zwei Zeugnissen, besitze ich auch die Anempfehlungen anderer Herren Augenärzten ersten Ranges.

Bitte! Um Verwechslungen, mit anderen ähnlichen Geschäften, gleichen Namens vorzubeugen, bitte **meine Firma und Adresse genau zu beachten**. (Budapest, Waitznergasse 23. neben der Apotheke zum „Grossen Christof“).